

APIE GLOBALINĮ MĄSTYMĄ PASAULYJE IR LIETUVOJE

Antanas Kučys

Vilniuje 1997 m. vasarą buvo surengta Rytų Europos studijų vasaros mokykla, kurioje pranešimą skaitė ir Tomas Venclova. Šis pranešimas buvo išspausdintas "Kultūros barų" tų metų 10-ajame numeryje. Iš dėstytų dalykų krypties spėjau, kad tai buvo Soroso "Atviros Lietuvos fondo renginys. Norėčiau ir aš šį tą pasakyti dėl išpūdžių, kuriuos T. Venclovai sukėlė toji Berlyno siena. Tiksliau sakant – dėl tariamo "sindromo", kuriuo tebegyvenančios Rytų Europos tautos.

Kone per aštuonis puslapius nusidriekęs straipsnis, pavadintas "Berlyno sienos paunksmėje", baigiasi tokia išvada: "Nenoriu ksenofobiško, provinciško, baimės ir isterijos kupino pasaulio. Pakankamai jo prisiziūrėjau "brandaus socializmo" metais. Tas tradicinis Rytų Europos pasaulis išnyks, kaip išnyko jį konservavusi Berlyno siena, jeigu nuo mąstymo, paremto tautiniu ir valstybiniu egoizmu, sugebėsime pereiti prie globalinio mąstymo, kuris galų gale atneša daugiau naudos ir tautai, ir valstybei".

Taip dėstė Rytų Europos kursantams (reikia manyti politikams, studentams ir šiaip išprususiems žmonėms) Tomas Venclova. Tai yra tiems įvairių tautų žmonėms, kurie dar taip neseniai jautė sunkią sovietinio bolševizmo leteną ir svajojo apie tautinę savo kraštų laisvę, valstybinę nepriklausomybę ir demokratiją.

Bet kažin ar tie kursantai gerai suprato jiems vėl peršamą globalinį mąstymą. Juk jie jau iki soties prisiklausė Kremliaus apie visuotinę komunizmo pergalę ir būsimą vienybę sovietinę tautą, savanoriškai prisiėmusią bendrą rusų kalbą. Daugelis Rytų Europos kraštų žmonių turbūt atsimena kaip "komunizmo statybos" agitatoriai kalbėjo ir rašė apie buržuazinio pasaulio tautų tarpusavio neapykantą, provincialumą, socialinį atsilikimą. Esą tik išganingos Markso – Lenino idėjos duos pasauliui ramybę, teisingumą ir gerovę. Štai TSKP XXII suvažiavime buvo priimta tokia nuostata:

"Neleistina, kad kokiu nors būdu pasireikštų nacionalinis atskirumas, auklėjant ir panaudojant įvairių tautybių darbuotojus tarybinėse respublikose. Nacionalizmo pasireiškimų likvidavimas atitinka visų TSRS nacių ir tautybių interesus. Kiekviena tarybinė respublika gali toliau klestėti ir stiprėti tik didžiojoje broliškoj socialistinių TSR tautų nacių šeimoje, kurioje rusų kalba faktiškai tapo bendra visų TSRS tautų tarpnacionalinio bendravimo ir bendradarbiavimo kalba." ("Tiesa", 1961, rugpjūčio 2)

Vakarų kosmopolitizmas ir Rytų Europos kosmopolitizmas. Pastarasis, tiesa, dangstydamas Rusijos imperialistinius siekius jau, tikėjime, nuėjo į istoriją, o T. Venclovos puoselėjamos kosmopolitizmo idėjos tebėra, be abejonės, gyvos ir skverbiasi

į tautų, ypač mažųjų, likimus. Pirmojo kosmopolitizmo bazė buvo (iš dalies ir tebėra) prievarta ir apgaulė, antrojo – kapitalas ir didžiųjų valstybių lemiama įtaka. Jo įrankiai – technologija, komunikacijos priemonės, atitinkamos didžiųjų valstybių kontroliuojamos institucijos ir masinė kultūra.

"Tradicinis Rytų Europos pasaulis išnyks <...>, jeigu..." – tai T. Venclovos žodžiai. Jis išdėsto ir sąlygas, kurios priartintų "prie globalinio mąstymo". Kiek tos sąlygos bus naudingos tautų tapatybei ir jų kraštų suverenumui išlaikyti, yra verta ir kiek plačiau padiskutuoti.

Pradėsiu nuo jo teiginio, kad mūsų laikais pirminis dalykas esąs demokratija, o tik paskui – nepriklausomybė.

1. Drįsiu šituo stipriai suabejoti, nes juk mūsų akyse subyrėjo sovietinė imperija, kurią išgelbėti, duodamas didelę dozę demokratijos, stengėsi M. Gorbačiovas. Matome, kas įvyko: pakilo visa eilė iš svetimųjų jungo išsivadavusių tautų. Išsivadavusios tautos pirmiausia šoko atstatyti ar sukurti savarankišką gyvenimą, atkurti (ar įsteigti) savo valstybes, o tik paskui nuspręsti, kokia turi būti jų valdymosi forma. Tauta, priklausanti kitos tautos suverenumui, niekad negali pasiekti visiškos demokratijos, kaip mes ją suprantame, tikrąja prasme. Galingųjų valstybių ar jų junginio hegemonijoje demokratija gali būti tik priemesta (ar iškovota) malonė

Dail. V.Stančikaitės-Abraitienės plakatas "Vytis už Atlanto", puošęs Dievo Motinos parapijos salę per Vasario 16-osios minėjimą.
V. Bacevičiaus nuotr.

Bernardas Brazdžionis KIEK KARTŲ

*Kiek kartų Lietuvą kartojam
Sugėlusios žirdies žodžiu,
Sukurta žemės šios artojam
Ir apdainuotą lig žvaigždžių...*

*Kiek kartų, Lietuva, vadinam
Keliom kartom kitais vardais
Tave, dalindami kaimynam
Ilgų draugysčių pažadais...*

*Kiek kartų, Lietuva, kiek kartų
Tu vis kita ir ta pati,
Kiek nešdami likimą kartų
Ir mes tie patys, o kiti?*

(Iš knygos "Šiapus ir anapus mūsų laiko", 1997)

tautai. Be savos valstybės tauta yra lyg įnamė.

2. Plėtodamas kosmopolitinę idėją, T. Venclova siūlo laisvam gyvenimui stojuosioms Rytų Europos šalims, taigi tarp jų ir Lietuvai, tvarkyti švietimo reikalus. Jis rašo: "Tam reikia ypatingai rūpintis švietimu, o šiuolaikinis švietimas visiškai nesuderinamas su etnine izoliacija ir "svetimųjų" baime".

Modernių laikų Lietuva yra tautinė valstybė. Tokia ji buvo Vasario 16-osios aktu įsteigta, tokia yra ir jos tąsa, Kovo 11-osios aktu atkurta. Lietuva yra lietuvių tautos žemė ir tokia ji nori būti. Ar tai yra kokia etninė izoliacija? Ar Lietuva turi būti kokiu nors tautų koridorium? O dėl svetimųjų (ir be kabučių) baimės, tai Rytų Europos kraštai tam turi ir rimtą pagrindą. Tik atsiminkim lietuvių tautos prarastą ketvirtadalį, atsiminkim žydus, čekėnus, Kaukazo totorius, armėnus,

lenkus ir kitas tautas.

Pokomunistinėse tautinėse valstybėse švietimas turėtų, žinoma, būti orientuojamas tautos interesų naudai. Kosmopolitui, beje, neturėtų kilti kliūtis neva izoliacionistiniai posūkiai, bent jau Lietuvoje, nes čia dėl tinkamų švietimo kadro stokos dar didele dalimi ideologinis auklėjimas mažai kuo pasikeitęs. Bent kaimo švietimo lygmenyje.

3. Kaip kosmopolitas gali nueiti toli į kraštutinumą, rodo šis teigimas: "Kadangi dauguma Rytų Europos valstybių, tarp jų ir Pabaltijo šalys, didžiulių gamtos turtų neturi, joms lieka tik tokia alternatyva: arba liautis bijojus globalinių struktūrų (mums tai pirmiausia ES), arba smukti ligi Afrikos lygmenų".

Ir kas gi tų globalinių struktūrų bijo? Prezidentas, Seimo pirmininkas, Užsienio (Nukelta į 4 psl.)

Klyvlendo (Cleveland, OH) "Grandinėlės" ir šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos šokėjai iškilmingame Lietuvos nepriklausomybės 80-mečio minėjime.
V. Bacevičiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **PAMINĖTAS VALSTYBĖS ATKŪRIMO 80-METIS.** Ankstų rytą Lietuvos vadovai padėjo gėlių Nepriklausomybės akto signataro, tautos patriarcho Jono Basanavičiaus, Nepriklausomybės Akto signataro Jono Vileišio ir savanorių amžinojo poilsio vietose Rasų kapinėse. Įvyko iškilmingas Seimo posėdis ir vakaras-minėjimas Operos ir baleto teatre.

• **LENKIJOS PREZIDENTO KVIETIMAS.** Išrinktasis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus pirmadienį susitiko su Lenkijos Prezidentu Aleksander Kwasniewski, atvykusiu į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 80-ųjų metinių minėjimą Vilniuje. Pasak V. Adamkaus atstovo spaudai, išrinktojo Lietuvos Prezidento ir Lenkijos vadovo susitikimo metu daugiausia dėmesio skirta dvišaliams santykiams. Buvo pabrėžtas pasiryžimas stiprinti strateginius partnerystės ryšius tiek Lietuvai, tiek Lenkijai siekiant tapti pilnateisėmis Europos Sąjungos ir NATO narėmis. V. Adamkus ir A. Kwasniewski konkrečiau visus klausimus aptarti susitarė būsimajame susitikime Varšuvoje. Lenkijos vadovas dar kartą pakvietė Lietuvos Prezidentą atvykti į Lenkiją artimiausiu metu, kai tik jis pradės eiti savo pareigas. V. Adamkus priėmė šį kvietimą.

• **VALSTYBĖS ŠVENTĖS.** Istorikas ir žurnalistas Vincas Trumpa, iš JAV sugrįžęs gyventi į Lietuvą, "Kauno dienos" priede "Santaka" sakė esąs "truputį nusigandęs, kad atsiranda per daug valstybės dienų: ir Vasario 16-oji, ir Mindaugo karūnavimo diena, ir Kovo 11-oji, ir Sausio 13-oji. Mes galim per daug išsiblaškyti tarp visų šių dienų. Galbūt atskiros grupės, organizacijos vieną kurią šventę paremtų, bet valstybinių užtekų kokių dviejų. Viena jų - Vasario 16-oji. Antroji valstybės šventė galėtų būti Mindaugo karūnavimo diena, pabrėžianti senosios Lietuvos reikšmę." Poetas Justinas Marcinkevičius "Lietuvos rytui" pasakė: "Manau, kad mūsų istorijoje yra dvi lemtingos datos, kurias kiekvienas turi atsiminti. Tai - 1410 m. liepos 15-oji ir 1918 m. vasario 16-oji. Žalgirio mūšis nutraukė du šimtus metų trukusią ginkluotą ekspansiją iš Vakarų, Vasario 16-oji išplėšė Lietuvą iš Rytų imperijos ir padėjo naujo valstybingumo pagrindus. Tai - lyg dvi kolonos, laikančios mūsų valstybingumo idėją.

• **VALENTINO DIENĄ PRISIMENANT.** Vasario 14-ąją Lietuvoje paminėta šv. Valentino diena. Jos išvakarėse "Lietuvos rytas" pakalbino muziką Mstislavą Rostropovičių, kuris vadina save dažnai įsimylinčiu vyriškiu: "Tai - moters atradimas. Pasižiūriu ir užsimirštu, mano širdis pradeda dainuoti. Nė vienai nesakau bendrų komplimentų. Kiekvienai randu individualių, išskirtinių žodžių, palydžiu šiltu žvilgsniu, todėl mano komplimentai yra tikri, jais moterys neturi pagrindo netikėti". "Istorinių" sukakčių kalendoriuje primenama, kad 1996 m. baigėsi daugiau kaip dvi paras trukęs radijo stoties M-1 organizuotas "Ilgiausio bučinio konkursas". Laimėtojai, suglaudę lūpas scenoje ištovėję 51 valandą. Jie buvo apdovanoti 8 dienų kelione į Afriką ir 4 tūkstančiais litų.

• **KAS SVARBIAU?** Pasak Seimo nario Vytenio Andriukaičio, apie nepriklausomybės 80-metį kalbėti pradėta labai vėlai. "Žiniasklaidoje kasdien turėjo būti rubrika "80 metų Lietuvos valstybei", - sakė V. Andriukaitis. - Ir prekybininkai visą mėnesį galėjo rengti didžiulę akciją "Pirk prekę lietuvišką", nes Lietuvai - 80 metų". Kovo 11-osios Akto signataras Stasys Kašauskas pasakė: "Gana klaidu, kad šį mėnesį jaunimas daugiau švenčia Valentino dieną, o ne Vasario 16-ąją."

• **ŪKININKAI APLENKĖ BENDROVES.** Alytaus apskrityje mažėja žemės ūkio bendrovių, pastebi "Lietuvos rytas". Žmonių, dirbančių bendrovėse, per metus čia sumažėjo keturiais šimtais. Dabar jų jau mažiau kaip du tūkstančiai, o ūkininkų - dvigubai daugiau. Vidutinis bendrovės darbuotojo atlyginimas 1997 metais siekė vos 209 litus. Pernai bendrovių pelnas sumažėjo daugiau kaip per pusę. Alytaus apskrities bendrovėms tenka tik 5 proc. pieno, 17 proc. mėsos, 12 proc. grūdų, suvartotų apskrityje. Bendrovių gaminamų žemės ūkio produktų savikaina išaugo. Šį mėnesį baigti skaičiuoti pastatai, likimo valiai palikti visuose trijuose Pietų Lietuvos rajonuose. Jų yra beveik 400.

• **ŠIRVINTŲ TRAGEDIJA.** Širvintų rajono Draučių kaimo 58 metų ūkininkas Leonard Zavistanovič vasario 15 d. popietę teisėtai turimais dviem ginklais nušovė aštuonis kaimo gyventojus ir jų svečius. Dienraščiai rašo, kad žudikas ėjo iš namo į namą ir šaltakraujiškai sušaudė juose buvusius žmones. Aukų galėjo būti ir daugiau, jei įsisiautėjusio asmens nebūtų sustabdęs 70-metis Antanas Raudeliūnas. Keliems vyrams pavyko žudiką nuginkluoti. Grumtynių metu jis buvo sužeistas ir ligoninėje mirė. Sudaryta komisija, kuri įpareigota ištirti tragiškus įvykius. Vyriausybė padengs visas tragiškai žuvusiųjų laidojimo išlaidas.

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Šiemet Izraelis švenčia šios valstybės įsteigimo 50 metų sukaktį. Nepriklausomybė buvo paskelbta 1948 m. gegužės 14 d. Atskiri minėjimo renginiai tęsis per visus metus. Iš pusšesto milijono Izraelio gyventojų jau mažai liko senelių, kurie atsimeina nepriklausomybės paskelbimą. Jungtinių Tautų nutarimas padalinti Palestinos teritoriją į dvi atskiras valstybes – arabų ir žydų – sukėlė kaimyninių arabų valstybių pasipriešinimą. Jungtinės Tautos suskaldė ir Jeruzalės miestą, palikdamos rytinę miesto dalį arabams, o kitą paskirdamos žydams. Po pirmųjų nepriklausomybės kovų 1949 m. įvestos karo paliaubos paliko Jordanijos valdžioje rankose Vakarų krantą, o Gazos pakraštys liko Egiptui.

Sustiprinęs savo karo pajėgas, Izraelis 1956 m., prancūzams ir anglams padedant, puolė Egipto Sinajų. Jungti-

IZRAELIO SUKAKTIS

nės Tautos kovas sustabdė lapkričio 6 d. Paliaubos tęsėsi iki 1967 m. gegužės 19 d., kai Izraelis pradėjo gerai suplanuotą puolimą, atsiėmė Gazos pakraštį, Rytinę Jeruzalę ir Sinajų iki pat Sueco kanalo. Iš Golano aukštumų buvo išmesta Sirijos kariuomenė, už upės nustumtas Jordanijos arabų legionas. Tik po šešių dienų Jungtinės Tautos šį karą sustabdė. Egiptas ir Sirija bandė tas teritorijas atsiimti 1973 metais, tačiau šis bandymas visiškai nepavyko. Jungtinėms Tautoms teko atsiųsti taikos priežiūros kariuomenę, nes Izraelio pajėgos net peržengė Sueco kanalą, o iš Sinajaus pasitraukė tik 1982 metais, po taikos sutarties su Egiptu pasirašymo.

Gindamas savo interesus, Izraelis 1981 m. birželio 7 d. sudaužė Irake statomą branduolinį reaktorių ir 1982 m. puolė Libaną, kur įsikūrė palestiniečių karinės jėgos. Per visą nepriklausomybės laikotarpį Izraelio vyriausybės turėjo gintis nuo arabų šalių puldinėjimų bei vietinių palestiniečių veiksmų, kol pagaliau darbiečių vyriausybės premjeras I. Rabinas 1993 m.

pasirašė su palestiniečiais taikingo sugyvenimo susitarimą. Už tai premjerą I. Rabiną nušovė fanatikas žydų jaunolis.

Nepriklausomybės sukakties proga premjeras B. Netanjahu vadovavo iškilnėms pietiniame, naujame Kiryat Gat mieste ir pasodino ten medelį. Jis atmetė kritiką, pavyzdžiui, opozicijos vadovo – darbo partijos pirmininko Uzi Bram ir kitų nusišundimus, kad niekas iš opozicijos nebuvo pakviestas dalyvauti, nors tai yra Izraelio, o ne premjero gimtadienis. Šis atsakė, kad dažnai žmonės gyvena stebukle, tačiau neatpažįsta, kad tai – stebuklas. O čia mes šiandien matome stebuklą, pasakė premjeras.

Izraelio planai paminėti jubiliejinę sukaktį buvo gero kai sumažinti dėl lėšų stokos. Rengiamos didelės šachmatų varžybos, daug meno parodų, tautinių šokių šventė, kiti kultūros įvykiai. Vyriausybės šaltiniai neslepia, jog švenčiant 50-mečio sukaktį, dar tenka rūpintis, kad būtų lėšų Izraelio nepriklausomybę ir toliau apginti nuo įvairių užsienio ir vidaus priešų.

Keliais sakiniiais

• Australijos konstitucinis suvažiavimas svarstė valdymo formos pakeitimo klausimą. Po kelių savaitių svarstybų suvažiavimas nutarė nutraukti ryšius su Britanijos monarchija. Už šį nutarimą balsavo 89 dalyviai. Palikti dabartinę padėtį, kai valstybei vadovauja Britanijos karalienė, siūlė 52. 11 narių susilaikė. Australijos vyriausybės premjeras John Howard pažadėjo iki 1999 metų pabaigos surengti referendumą, kuris šį klausimą išspręstų. Pats premjeras yra monarchijos šalininkas.

• Palestinos arabų vadovas Jasiras Arafatas Ramalos mieste pasakė pikta kalbą. Jis grasino paskelbti nepriklausomą Palestinos valstybę ateinančiais metais, jei Izraelis toliau nesilaikys susitarimo dėl taikos ir lauzys savo pažadus. Po šios kalbos jauni palestiniečiai Hebrono gatvėse mėtė akmenis į Izraelio kareivius.

• Buvusio Filipinų prezidento Ferdinando Markoso našlė Imelda vasario 7 d. paskelbė, kad ji kandidatuoja į Filipinų prezidentės vietą rin-

kimuose, kurie įvyks gegužės mėnesį. Jos vyrą ir ją pačią Filipinų teismai kaltina valstybės lėšų išieškojimu. Jai gresia bausmė – 12 metų kalėjimo. Šveicarijos bankai sugrąžino Filipinų valdžiai 941 mln. dolerių, laikytų privačioje Markosų šeimos sąskaitoje. Ponia Imelda 1992 m. jau bandė tapti šalies prezidentė, tačiau tarp septynių kandidatų ji nesurinko pakankamai balsų.

• Rusijoje lankėsi JAV gynybos sekretorius William Cohen. Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev išpėjo svečią, kad Amerikos karinis žygis prieš Iraką turėtų rimtų padarinių Amerikos-Rusijos santykiuose.

• Kubos komunistinė valdžia pradėjo paleisti iš kalėjimų ten laikomus politinius kalinius. Spėjama, kad kalėjimuose buvo apie 800 "sąžinės kalinių". Paleista jau apie 200. Manoma, kad vyriausybė laikosi pažadų, duotų po piežiui Jonui Pauliui II tuo metu, kai jis lankėsi Kuboje ir prašė neskriausti kitaip galvojančių.

• Tarptautiniame karo nu-

sikaltėlių teisme Hagoje du medicinos gydytojai, dirbę Kroatijos Vokučaro miesto ligoninėje, paliudijo, kad šio miesto meras – serbas Slavko Dokmanovič, atvykęs su serbų kareiviais į ligoninę, išgabeno apie 200 sergančių kroatų, juos sumušė, sušaudė ir užkasė masiniuose kapuose. Šioje byloje kaltinami ir trys serbai karininkai.

• Tris amerikiečių religinių bendruomenių vadovus priėmė Kinijos prezidentas Zemin. Jie gavo leidimą važinėti po įvairius Kinijos miestus ir tirti Kinijos požiūrį į tikėjimo laisvę. Delegatai, kuriuos parinko Baltieji Rūmai yra: evangelikų pastorius Don Argue, Newark katalikų arkivyskupas Theodore McCarrick ir žydų rabinas Arthur Schneer.

• Izraelio vyriausybė paskelbė, kad JAV milijonieriaus sumanymas pastatyti rytinėje Jeruzalėje 132 namus žydams bus vykdomas, tačiau kartu patvirtintas planas statyti ir 1,020 butų arabams.

(Nukelta į 3 psl.)

APIE GLOBALINĮ MĄSTYMĄ PASAULYJE IR LIETUVOJE

reikalų ministerija ir speciali Europos reikalų ministerija, kuri daugiausia tik tuo dabar ir rūpinasi. Lietuvos ir užsienio lietuvių spauda mirgėte mirga rūpesčiais patekti į NATO ir į Europos Sąjungą. Lietuva jau seniai yra Jungtinių Tautų narė. Tad ar kosmopolitui verta ir dėl to sielotis? O kai dėl Afrikos lygmenų, tai koks šveicaras ar švedas pareikštų ir kitokių motyvų.

4. Kiek T. Venclovos pasakaita yra nutolusi nuo analitiškai studijinio pobūdžio, pasako šis jo teigimas: "Vakarų visuomenė nepajungta jokiai ideologijai, ji remiasi tik teise (represyvi kultūra, pajungta ideologijai, veda tiesiai į vienokį ar kitokį totalitarizmą)".

Literatūrologas gali svajoti apie nuo ideologijos tariamai nuskaidrintą grožinę literatūrą, bet sociologas vargiai ar sutiktų su tokiu kategorišku T. Venclovos teigimu. Štai vienas žymiausių šių dienų sociologų C. Wright Mills, išstudijavęs ideologijas neigiančiųjų argumentus, priėjo prie išvados: "Galas ideologijai yra savo žinojimu pasitikinčiųjų šūkis, skleidžiamas šiais laikais turtingose Vakarų visuomenėse <...> Galas ideologijai yra, žinoma, jau taip pat ideologija, būtent jos šukė, o gal tik nuotaika ("Power, Politics & People", p. 249).

O kokią reikšmę ideologija turi Vakarų (ypač Europos) valstybių politikoje, rodo parlamentai, jų struktūros, jų vyriausybių sudarymo būdai. Pagaliau ir JAV demokratų bei respublikonų partijos, nors rinkimuose remiasi ir pragmatiškais klausimais, tačiau turi ir tam tikrus savo principus, kurie skiria vieną partiją nuo kitos, sudarydami ideologijos elementus.

5. Kosmopolitas, išsakydamas Lietuvos, įsijungusios į globalinę sistemą, viziją, mano, kad tautiškumas ir tradicija esą turės tam tikrą vietą, bet: "grynai tautinių vertybių vieta nebus pirmoji. Ką gi, prie to reikės priprasti. Ar to norime, ar nenorime, visiems reikės mokėti anglų kalbą".

Nei Jungtinių Tautų Chartija, nei Europos Sąjun-

gos konstitucija prisijungusių valstybių tautinėms vertybėms vietų nenustato. Jos, žinoma, kiekvienai tautai yra pirmoje vietoje. Paklauskite anglą, prancūzą, vokiečių ar ir tą patį rusą (jei jis jau nebesvajoja apie SSSR atstatymą), kas jam labiau rūpi: tautiniai ar globaliniai interesai? Pradrėsk, kaip sakoma, odą dažnai save patetiškai deklaruojančiam "pasaulio piliečiui" ir atrasi, kad tai grynas anglas, rusas, prancūzas ar kuris kitas, ir nemėgink jo tautinių interesų užkabinti.

Aleksandras Solženicynas yra bekompromisiškas rusų tautos patriotas, bet štai priimdamas Stokholme Nobelio literatūros premiją pasakė: "Tautybės yra žmonijos turtas, jos yra sukrystalizuotos asmenybės; net mažiausios iš jų turi savo specifinį spalvingumą, savyje slepia nepakeičiamą Dievo kūrybos žymę" (*Aleksandr Solzhenitsyn, The Nobel Lecture on Literature, p. 21*). Nobelio premijos laureatas, kaip matome, tautinėms vertybėms neabejotinai skiria pirmą vietą, o mūsų kosmopolitas nežinia kuo jas pakeičia.

XVI a. pabaigoje, didžiojo lenkybės antplūdžio laikotarpiu, kanauninkas Mikalojus Daukša "Postilės" vertimo įvade rašė: "Ne žemės derlingumu, ne drabužių įvairumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tautos, bet daugiausia išlaikydamos ir vartodamos savąją kalbą, kuri didina ir palaiko bendrumą, santaiką ir brolišką meilę".

Tomas Venclova taip daug nukraujavusiai mažai tautai pataria nebijoti Rusijos, nes imperIALIZMAS NESĄS "jos neišvengiama lemtis". Rusijos šiais laikais esą bijosi "tikrai dešinieji Rytų Europos politikai".

Sovietinėje sistemoje išauklėtam žmogui sunku dabar susigaudyti šimtmečių istorijos vyksme. Jam gal sunku patikėti, kad ne rusų imperIALIZMAS buvo per pusšimtį metų nutraukęs laisvą lietuvių tautos vystymąsi, neskaitant jau nesuskaičiuojamų medžiaginių bei dvasinių nuostolių. Tai ar nėra pagrindo bijotis? Pagaliau, ar ne-

(Iš Lietuvos spaudos)

pasaugoti spiritą paprašė policija. Pasak dienraščių, dabar neaišku, kas buvo atsakingas už tokio brangaus krovinio apsaugą. Atrodo, kad jį visi buvo pamiršę. Prisiminė, matyt, tik tie, kurie suprato, kad "visi viską užmiršo".

nuodija trijų Pabaltijo atgimusių valstybių atmosferos dažni Rusijos Dumos balsai prieš jų nepriklausomybę? Kas domisi Europos politiniais įvykiais, tam faktai rodo, jog Rusijos bijo tiek dešinieji, tiek ir kairieji Rytų Europos politikai. Juk trijų valstybių, pirmųjų pretendencijų į NATO, vadovai yra kaip tik kairieji. Juk ir Algirdas Brazauskas nebuvo iš dešiniųjų.

Keisti dalykai dedasi kai kurių mūsų inteligentų tarpe. Kad ir šiuo atveju: tauta, nespėjusi dar atsigausti nuo genocidinio naikino, nuo jos kalbos žeminimo, nuo tikėjimo bei dvasinio gyvenimo slopinimo, jau raginama pereiti į "globalinį mąstymą", savo tautines vertybes užleisti kažkokioms kitoms. O jei švietimą norima sukliudyti tautos interesų linkme, tai jau – neleistina izoliacija!

Kai žymusis italų sociologas Guido de Ruggiero plačiai dėsto, jog tautai savos valstybės įsteigimas yra paskutinė jos brandimo fazė, jos visų siekių užantspaudavimas (*The History of European Liberalism*), tai mūsų kosmopolitas siūlo demokratiją statyti aukščiau už nepriklausomybę, lyg neturint savojo suverenumo būtų galima garantuoti demokratinę valdymąsi, o su juo ir visas laisvojo gyvenimo funkcijas. Kai tauta netenka nepriklausomybės, tai tik desperatiškos pastangos palaiko jos gyvybę. Beatodairiškas globalinis mąstymas tik pagreitina jos nykimo procesą.

Pagaliam kosmopolitizmo idėja nėra ir moderni. Ji visada buvo peršama pajungtoms tautoms. Tą puikiai patyrė ir Lietuva, būdama čia carų, čia kūrų ir pjautuvų paženklintoje imperijoje. Kosmopolitizmas dabar, žinoma, skleidžiasi su naujais rūbais. Didelėms tautoms jis yra patogus, nes skelbia tautų brolybę, tačiau mažoms tautoms jis dažnai yra grėsmė jų tautinei egzistencijai. Tad Tomo Venclovos priekaištai, skelbiami Lietuvos spaudoje, greičiau jau turėtų būti nukreipti didžiosioms valstybėms.

("Kultūros barai", 1998, 1)

PAKANTUMAS

– Man Terleckas nepatinka, – pasakė Č. Jursėnas. – Bet jis savo kova su tarybų valdžia ir lageriuose praleistais metais nusipelnė teisę visus kritikuoti.

PASAULIS IR LIETUVA

* **LENGVATOS PREKYBAI.** Estijos vyriausybė pritarė lapkričio mėnesį pasirašytam susitarimui panaikinti netarifinius prekybos barjerus su Latvija ir Lietuva. Šis susitarimą dar turi ratifikuoti visų trijų šalių parlamentai. Vadinamajame Baltijos šalių trio jau įsigaliojo susitarimas dėl tarifinių barjerų panaikinimo. Estijos eksportas į Latviją sudaro 9 proc. viso šalies eksporto procentus, o į Lietuvą – 6 proc. Analitikų nuomone, laisvos prekybos režimas yra pagrindinis žingsnis į prekybos suklestėjimą ir muitų sąjungos sukūrimą. (REUTER)

* **NORĖTŲ IŠLAIKYTI ITAKĄ.** Rusijos užsienio reikalų ministro pirmasis pavaduotojas Boris Pastuchov interviu laikraščiui "Rossijskije vesti" pareiškė susirūpinimą Vakarų valstybių ekonominių ir politinių pozicijų stiprėjimu buvusiose sovietinėse respublikose. Pasak jo, Vakarų valstybės "atvirai stumia" kai kurias NVS šalis vykdyti "pabrėžtiną nepriklausomybę nuo Rusijos". (ITAR - TASS)

* **PARDUODA LAIVŲ REMONTO ĮMONĖ.** Lietuvos valstybinės privatizavimo agentūros vadovas Rytis Atkočiūnas pranešė, kad vyriausybė nustatė "Vakarų laivų remonto įmonės" 93 proc. akcijų pardavimo datą ir susitarė dėl privatizavimo būdo. Privatizavimo dokumentus, kuriuose bus nurodyti pardavimo terminai ir sąlygos, vyriausybė išduos nuo kovo 16 d. iki balandžio 15 d., o paraiškas iš galimų investuotojų priims nuo balandžio 6 d. iki gegužės 5 d. "Vakarų laivų remonto įmonė" bus parduodama kartu su kompanija "Baltec" ir "Klaipėdos elektros prietaisų remonto įmonė", sakė R. Atkočiūnas. Pagal privatizavimo programą, konkursą laimėjusi kompanija per penkerius metus turės investuoti mažiausiai 50 mln. litų. (REUTER)

* **PEIKIA SEIMĄ, GIRIA PREZIDENTĄ.** Rusijos Federacijos Užsienio reikalų ministerijos Informacijos ir spaudos departamento direktorius Genadij Tarasov pareiškė, jog Rusijos užsienio politikos žinyba tikisi, kad Latvijos Seimas "atsižvelgs į viešąją nuomonę" ir imsis priemonių šalies nevietinių gyventojų problemoms spręsti. Pasak jo, Latvijos parlamentas vėl mėgina suvaržyti rusakalbių gyventojų teises, sudaryti rimtą kliūtį, trukdančią suvienyti šalies visuomenę, bet pakankamai apgalvota atrodo Latvijos prezidento Guncio Ulmanio pozicija šiuo klausimu – jis atsisakė pasirašyti pataisą. (ITAR - TASS)

* **GYVYBINIAI RUSIJOS INTERESAI IRAKE.** Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev per susitikimą su Pentagono šefu William Cohen Maskvoje pareiškė "susirūpinimą Rusijos ir Amerikos santykių karinėje srityje plėtojimo perspektyvomis Irako problemos karinio sprendimo atveju". Pasak Rusijos gynybos ministro, ši problema yra daugiaplanė ir yra susijusi su gyvybiniais Rusijos ir kitų regiono šalių interesais. I. Sergejevas po susitikimo brifinge Maskvoje patvirtino Rusijos poziciją, kad Irakas turi vykdyti visas JTO rezoliucijas, bet siekti to reikia tik politinėmis diplomatinėmis priemonėmis. Jis kategoriškai paneigė laikraščio "Washington Post" pranešimą, neva 1995 metais Rusijos ir Irako vyriausybės sudarė kelių milijonų vertės sandorį tiekti Irakui "dvigubos paskirties" įrenginius, kuriuos būtų galima naudoti, gaminant biologinį ginklą. Į Bagdadą iš Armėnijos sostinės Jerevano atskrido Rusijos lėktuvas su humanitarinės pagalbos kroviniu. Vladimiras Žirinovskis, atskridęs su kitais Rusijos parlamentarais, pareiškė pasisakęs už "draugišką" RF Juodosios jūros laivyno vizitą į šį regioną. (INTERFAX)

Laikraštis "Washington Post" pranešė, kad Irake dirbantys Jungtinių Tautų organizacijos (JTO) inspektoriai rado įrodymų, kad 1995 metais Rusija ir Irakas sudarė sutartį dėl Rusijos įrengimų, reikalingų bakteriologinio ginklo gamybai, pardavimo Irakui. "Washington Post", cituodamas neįvardintus šaltinius, teigė, kad 1997 metų rudenį JTO inspektoriai rado Irako pareigūnų parengtą slaptą dokumentą, kuriame rašoma apie ilgąs derybas, kurių dėka buvo pasirašyta Rusijos ir Irako milijonų dolerių vertės sutartis. Tačiau neaišku, ar Irakas gavo įrengimus, nes Maskva iki šiol neatsakė į prieš šešias savaites gautą JTO paklausimą dėl informacijos apie sutartį. JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright pareiškė, kad JAV administracija neturi nepriklausomo patvirtinimo dėl Rusijos ir Irako sutarties, tačiau pridūrė, kad bus neabejotinai tuo domimasi, nes tai yra labai rimtas klausimas. (REUTER)

* **RUSIJOS DUMOS NARIAI – IRAKO SKYDAS?** Vienas iš Rusijos liberalų demokratų partijos frakcijos Dume vadovų Aleksejus Mitrofanovas Maskvoje žurnalistams pranešė, kad Bagdade esantys Rusijos deputatai JAV "agresijos atveju yra pasiryžę tapti "gyvuoju skydu". Rusijos parlamentarų delegacija apsilankė viename iš vadinamųjų "prezidentinių objektų" Irake. Komunistų frakcijos narys, atsargos generolas Albertas Makašovas po šio apsilankymo pareiškė, kad jokio bakteriologinio ginklo ten nėra. (INTERFAX)

UŽUOMARŠOS

Dienraščiai pranešė, kad Marijampolės rajone iš Meškučių žemės ūkio bendrovės sandėlio pavogta apie 33 tūkstančių litrų konfiskuoto spirito, kurio vertė apie 800 tūkst. litų. Dar 1996 metais

Lietuvos nepriklausomybės 80-mečio minėjimai

DETROITE

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 80-ąją sukaktį Detroito lietuviai paminėjo vasario 8 d. Pirmiausia apie tai kalbėta Kazio Gogelio paruoštoje "Amerikos lietuvių balso" radijo laidoje. Žodį tarė Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje vadas Mykolas Abarius. Jis pasidalino mintimis apie šios šventės reikšmę.

Šv. Antano ir Dievo Apvaizdos bažnyčiose iškilmingose šv. Mišiose dalyvavo lietuviškų organizacijų nariai su savo vėliavomis. Mišias už gyvus ir mirusius laisvės gynėjus aukoję kleb. Alfonsas Babonas. Giedojo Stasio Sližio vadovaujamas parapijos choras. Dievo apvaizdos parapijoje Mišias aukoję kun. Aloyzas Volskis.

Po Mišių visi rinkomės į Dievo Apvaizdos Kultūros centrą, kur Vasario 16-osios proga buvo renkamos aukos Amerikos lietuvių tarybai, Lietuvos Vyčių padaliniui "Pagalba Lietuvai" ir LB apylinkės bei apygardos visuomeninei veiklai. Iki minėjimo svečiai turėjo progą pasigardžiuoti skaniais lietuviškais patiekalais. Virtuvei vadovavo Ona Šadeikienė ir jos talkininkės, o pyragų stalui – Eugenija Bulotienė.

Minėjimą pradėjo Detroito lietuvių organizacijų centro valdybos pirmininkas adv. Kęstutis Miškinis. Buvo pri-

statyti minėjimo garbės svečiai – estų, lenkų ir latvių organizacijų atstovai, senatorių ir kongresmenų atstovai ir kt. Buvo iškilmingai išstatytos Michigan valstijos gubernatoriaus John Engler, Detroito mero Dennis Archer ir Southfield mero Donald F. Fracassi proklamacijos. Gautas sveikinimas iš senatoriaus Carl Levin.

Padalinio "Pagalba Lietuvai" vadovas Robertas Boris papasakojo apie dabartinę veiklą. Pernai išleistame Lietuvos statistikos duomenų rinkinyje paskelbta, kad "Pagalba Lietuvai" yra dosniausia labdaros organizacija. Daugiau kaip 50% aukų yra gautos iš dosnių Detroito ir jo apylinkių lietuvių. Nuo 1991 m. "Pagalba Lietuvai" išsiuntė 53 talpintuvus, kurių vertė viršijo 46 mln. dolerių.

LB narė Janina Ūdrienė pristatė pagrindinį minėjimo kalbėtoją – ALT pirmininką dr. Juozą Račkauską. 1964 m. jis baigė DePaul universitetą, įgydamas psichologo ir pedagogo specialybes. 1977 m. jam suteiktas daktaro mokslinis laipsnis. Jis yra daugelio knygų ir straipsnių autorius, buvęs LB švietimo tarybos pirmininku ir "Lituanus" žurnalo redaktoriumi, vienu iš Tyrimų centro steigėjų. 1996 m. vasario 16-tos proga dr. Račkauskas buvo

apdovanotas Gedimino ordinu.

Dr. Račkauskas pateikė istorinę apžvalgą, išryškindamas tai, kad Lietuva niekuomet neatsisakė nepriklausomybės siekių. Jis apibūdino dabartinę Lietuvos padėtį, kalbėjo apie mokslą ir kultūrą, krašto apsaugą ir kariuomenę, žemės ūkį ir pramonę, bankus ir valstybės valdymą. Baigdamas dr. Račkauskas pabrėžė, kad reikia dirbti, aukojantis Lietuvos labui. Baigęs kalbėti, sulaukė gausių plovimų. Adv. K. Miškinis, rengėjų vardu jam įteikė knygų prisiminimui.

Meninę dalį atliko Virgos Šimaitytės kaimo kapela "Malūnėlis". Joje dalyvauja: Danutė Barauskaitė, Valentina Bulotienė, Vilija Idzelytė, Rita Kasputienė, Aivaras ir Vida Pekoriai, Kristina Seaman-Rudienė, Alma ir Artūras Stapušaičiai, Manvydas Šepetys, Viktoras Tukys. Jie pagrojo J. Gaižausko "Sutiktuvių maršą" ir "Jurginų valsą", S. Juškos "Tu, Lietuva", B. Mūro "Vakaruškas" ir kt. Minėjimas baigtas Tautos himnu ir vėliavų išnešimu. Surinkta 3,555 dol. aukų. Iš jų "Pagalba Lietuvai" skirta 1,245 dol. Surinkti parašai žmonių, sveikinančių naująją Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų. (Spausdinama su trumpintais)

Regina Juškaitė-Švobienė

PROCLAMATION

City of Cleveland

MICHAEL R. WHITE, MAYOR

Designating February 16, 1998, as
Lithuanian Independence Day

WHEREAS, on Saturday, February 14, 1998, the Lithuanian Community of Greater Cleveland will once again commemorate the occasion of Lithuania's independence, as proclaimed in their ancient capital of Vilnius in 1918, the restoration of which was again proclaimed on March 11, 1990; and

WHEREAS, this commemorative ceremony is sponsored by the Cleveland Chapters of the Lithuanian American Council and the Lithuanian American Community; and

WHEREAS, Lithuanian sovereignty is recognized by the United States, although that sovereignty had been violated by unlawful occupancy of the Soviet Union for 51 years; and

WHEREAS, the freedom-loving people of Lithuania never accepted domination at the hands, of their Soviet oppressors, who finally on September 6, 1991, formally relinquished their rule and recognized Lithuania's independence; and

WHEREAS, the historical meaning of February 16, 1918, has been kept alive in the hearts of those descendants of Lithuanian birth throughout the world among whose numbers include more than one million patriotic American-Lithuanian, who have notably contributed to the culture and progress of our city and this great nation.

NOW THEREFORE, I, Michael R. White, the 54th Mayor of the City of Cleveland, do hereby designate and proclaim February 16, 1998, as Lithuanian Independence Day in Cleveland. I urge all citizens to join with me in this salute to our gallant Lithuanian brothers and sisters. We share your fervent hopes and aspirations that your beautiful homeland on the shores of the Baltic Sea may always remain free.

IN WITNESS WHEREOF, I have set my hand and caused the Corporate Seal of the City of Cleveland to be affixed on this 14th day of February in the year 1998.

Michael R. White
MAYOR

KLYVLENDE

TRYS KARTOS

ŠVENTĖ VASARIO 16-ĄJĄ

Dr. Viktoras Stankus

Clevelando LB valdyba, sudaryta daugiausia iš jaunesnės kartos atstovų (vyresniesiems priklauso tik izdininkas V. Šilėnas), susirūpino, kad Vasario 16-osios minėjimuose kasmet dalyvauja

nedaug jaunimo. Todėl nutarė keisti šventės formą. Šiam sprendimui pritarė LB apylinkės valdyba ir ALT-os skyrius. Pernai į pasirengimą šventei buvo įtrauktas jauni-

mas. Pavyko paruošti puikų šventinį koncertą. Šiemet pasirinkome banketo formą, siekdami sujungti kelias kartas: senolius, atžalyną bei neseniai iš Lietuvos atvykusius. Lietuvos nepriklausomy-

bės 80-mečio šventę pradėjo ALT-os skyriaus pirmininkas Algimantas Pautienis. Programai vadovavo dr. Raimundas Šilkaitis ir dr. Virginija Maciulevičienė. Pagerbėme žuvusius už Lietuvos laisvę. Amerikos ir Lietuvos himnus, visai salei pritariant giedojo Rita Balytė ir Rytas Urbaitis, akomponavo Dana Liaubienė. Šiai šventei pritaikytą maldą sukalbėjo Dievo Motinos parapijos klebonas Gediminas Kijauskas SJ. Perskaitytos Ohio gubernatoriaus ir miesto mero proklamacijos (jas skelbiame "Dirvoje"). Sveikinimo žodį tarė LR Garbės konsulė Ingrida Bublienė. Parengėme pasveikinimą naujajam Lietuvos Prezidentui Valdui Adamkui. Buvo pristatyti šio vakaro svečiai: valdžios atstovai, estų, latvių ir lenkų bendruomenių vadovai, diplomatai.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas trečiosios kartos lietuvis, senųjų ateivių vaikaitis Tom Brazaitis. Jis

nuo 1979 m. yra "The Plain Dealer" Vašingtono skyriaus vedėjas. Jo senelis Vincentas Greičius kurį laiką prisidėjo prie "Dirvos" redagavimo, kai šis lietuvių laikraštis buvo tik pradėtas leisti. Tėvas dirbo vargonininku, rašydavo į parapijų leidinius. Motina parapijos vargonininkė išbuvo apie 50 metų. O pats Tomas jaunystėje žaidė krepšinį Lietuvių sporto klube "Žaibas". Dienraščiu "The Plain Dealer" jis yra parašęs nemažai straipsnių apie Lietuvą. Tai autoritetingas, amerikiečiams gerai žinomas žurnalistas. Abu su žmona Eleanor Clift parašė knygą "War Without Bloodshed: The Art of Politics" (Shribner, 1996).

Pagrindinė jo pasisakymo mintis: visi turime būti Lietuvos atstovais ir dirbti jos labui. Jis pabrėžė, kad nors Lietuva – laisva, bet grėsmė jos saugumui dar yra labai didelė. Iš vienos pusės yra Gudija (Baltarusija) su diktatoriškų polinkių prezidentu, iš

(Nukelta į 6 psl.)

Lietuvių bendruomenės ir Amerikos Lietuvių tarybos Klyvlendo skyriaus vadovai su iškilmingo vakaro svečiais.
V. Bacevičiaus nuotr.

TRYŠ KARTOS ŠVENTĖ VASARIO 16-ĄJĄ

kitos – Karaliaučius, kurį Rusija vadina Kaliningradu. Pavojus Lietuvai yra ne tik karinis. Karaliaučius, dar neseniai buvęs Prūsijos aruodu, dabar žinomas kaip baisių užkrečiamųjų ligų židinytis. Mato me baisų Rusijos norą trukdyti, kad Lietuva netaptų NATO nare. Apie Lietuvą bandoma skleisti negatyvias žinias. Visa tai reikia atsverti ir įvertinti pavojus.

Bet Lietuva genialiai pasielgė, išrinkdama Amerikos lietuvių V. Adamkų prezidentu ir atidarydama sau daug durų į Vakarų pasaulį. Panašiai genialiu būdu ji užbūrė pasaulį, taikiai iškovodama nepriklausomybę 1990 metais. "The mouse that roared" – (pelė, kuri suriaumojo). Tad reikia sugebėti kuo tinkamiau Lietuvą pristatyti pasauliui ir ugdyti teigiamą viešąją nuomonę. Neigiamas įvaizdis, kurį pastoviai bando skleisti tam tikros jėgos, labai kliudo Lietuvai įsijungti į Vakarų pasaulį. T. Brazaitis papasakojo, kad paskirtas aprašyti G. Bush-M. Gorbačiovo susitikimą Maltoje, jis pabandė paveikti JAV Prezidentą Lietuvos pusėn, prasitardamas, kad jis – lietuvis žurnalistas. O G. Bush tuoj jam pareiškė, esą Lietuva nekorektiškai elgėsi II Pasaulinio karo metais. Brazaitis baigė kalbą sakydamas: "Mūsų pareiga – atsverti tą neigiamą nuomonę, išryškinti tikrąją Lietuvos vaidmenį, nušviesti jos istoriją.

Jeigu T. Brazaitis buvo lyg simbolis, kad senųjų ateivių ainis gali džiaugtis, dalyvaudamas lietuviams brangios sukakties minėjime, tai meninė programa tiesiog apstulbino savo jaunatviška dvasia. Scenoje susijungė "Grandinėlės" ir šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos šokėjų grupės. Du jaunuoliai įnešė į sceną plakata, skirtą Lietuvos nepriklausomybės 80-mečiui. Aidos Bublytės-O'Meara ir jos padėjėjos Ju-

lijos Butkutės bei muzikos vadovo Rimo Biliūno išmokyti "Grandinėlės" šokėjai tikrai atskleidė lietuviško tautinio šokio grožį. O Eglės Laniauskienės auklėtiniai – lituanistinės mokyklos šokėjai savo energiją perdavė ir kitiems šventinio vakaro dalyviams, pakviesdami juos pašokti. Kartu su jais smagaus šokio sukuryje išvydome ir Tomą Brazaitį, mokinių tėvelius, lietuvių organizacijų vadovus. Netrukus mažieji pupuliukai (5-7 metų), kuriuos šiam vakarui paruošė Vilija Klimienė, ne vienam net išspaudė džiaugsmo ašarą, į savo ratelį įjungdami vyresnius. Kartu su šiais pipirais šoko, dainavo "šiaudų batai, šakaliukų padai" ir "siūlus vijo" konsulė Ingrida Bublienė, "Dirvos" redaktorius J. Jasaitis ir kiti. Lyg viena šeima sukosi mažieji ir net žilagalviai. Kiti su meile žvelgė į tą atžalyną, džiaugdamiesi jaunąja lietuviukų karta. Žmonės linksminosi iki vėlumos. Juo labiau džiugu, kai jubiliejinę Vasario 16-oji švenčiama žinant, kad Lietuva tvirtai žengia Nepriklausomybės keliu. Ji atkuria tautos ūkį, rūpinasi mokslo ir meno suklestėjimu.

Šventė tęsėsi ir kitą dieną. Sekmadienio rytą į Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčią, lietuvių bendruomenės apylinkės ir ALT'os skyriaus pakviesti, atvyko Ohio gubernatorius George Voinovich su žmona Janet. Po vėliavų pakėlimo, kuriam gražiai vadovavo Algis Gudėnas, valdžios atstovai dalyvavo šv. Mišiose. Pakiliai giedojo choras "Exultate" (vadovė – R. Klirienė). Mišioms pasibaigus, po bažnyčios skliautais galingai nuaidėjo JAV ir Lietuvos himnai.

Po mišių klebonas priėmė svečius klebonijoje. Parapijos kavinėje LB apylinkės valdybos kopirmininkė Ada Stungienė pristatė garbingus svečius lietuviškai visuo-

menei. Kartu dalyvavo gubernatoriaus padėjėjas August Pust, miesto tarybos narys M. Polensek. G. Voinovich prižadėjo užtarti Lietuvą, palaikyti ryšius su V. Adamkumi, kurį gubernatorių pažįsta dar nuo tų laikų kada abu buvo nežinomi. LB apylinkės valdybos kopirmininkas dr. V. Stankus siūlė paremti G. Voinovich kandidatūrą į JAV senatorius. Janet Voinovich įteiktos gėlės, o gubernatorių apdovanotas kleb G. Kijausko pašventinta lietuviška juosta. Ją priėmęs, G. Voinovich ištarė: "Dabar esu garbės lietuvis, Lietuvos garbės pilietis. Su jumis ir su V. Adamkumi dirbsiu Lietuvos demokratijos labui, plėsiu Ohio ryšius su Lietuva." Gal netrukus mūsų garbingasis svečias (ir su mūsų parama taps senatoriumi.

Gražiai šiemet paminėjome jubiliejinę Vasario 16-ąją. Bankete dalyvavo daugiau kaip 400 žmonių, neskaitant programos dalyvių. Aišku, kad bilietas – po \$12 dolerių asmeniui nepadengė nei minėjimo, nei banketo išlaidų. Norėjome, kad ir nepasiturintys pensininkai galėtų dalyvauti, todėl numatėme dar vieną lengvatą: nusipirkusieji bilietus už \$5, dalyvavo minėjime ir šokiuose. Bet svarbiausia, kad žmonės buvo puikiai nusiteikę, patenkinti gausaus "atžalyno" dalyvavimu. Gal iš to džiaugsmo daugelis šventės proga pamiršo paaugoti išeivijos kultūriniais darbams bei politinei veiklai Lietuvos labui. Juk iš aukų išlaikoma LB būstinė Vašingtone ir Jungtinis baltiečių komitetas (JBANC). Tą pareigą reikia atlikti po šios džiaugsmingos šventės, nes kol jaunieji užaugs iki aukotojų, mums vyresniems tenka tai padaryti. Iš anksto dėkojame už Jūsų aukas.

Cleveland televizijos 8-ta stotis filmavo G. Voinovich dalyvavimą Mišiose ir parodė miesto žiūrovams.

STATE OF OHIO OFFICE OF THE GOVERNOR RESOLUTION

WHEREAS, February 16, 1998 marks the 80th Anniversary of the restoration of independence to the Republic of Lithuania and the 745th Anniversary of the establishment of the Lithuanian Kingdom, and March 11, 1998 marks the 8th Anniversary of the resumption of sovereign functions of the Republic of Lithuania; and

WHEREAS, The Lithuanian-American Council, Inc., and the Lithuanian-American Community, Inc., Cleveland Chapter will observe these most important dates for Ohio's, Lithuanian-American community with a banquet, mass and commemorative program at Our Lady of Perpetual Help Church and St. George's Lithuanian Church; and

WHEREAS, The State of Ohio was the first state of the union to recognize the independence of the Republic of Lithuania after the Soviet Union relinquished its colonial rule, and continues to support and to pursue business, trade and people-to-people programs between Lithuania and Ohio; and

WHEREAS, The State of Ohio is proud to have Mrs. Ingrida Bublys represent interests of the Republic of Lithuania as the Honorary Consul in Cleveland and we are also proud of the solid sister city relationship between Klaipėda and Cleveland; and

WHEREAS, Ohio is proud to be called home by many people of Lithuanian ancestry – individuals who contribute daily to the vast social fabric of America and the multicultural diversity of our community. This office recognizes the importance of the rich cultural heritage and family values which are passed along to future generations through the many Lithuanian-American social, fraternal, cultural and religious organizations such as the Lithuanian-American Community of Cleveland; and

WHEREAS, I would like to recognize and acknowledge Mrs. Ada Stungys and Dr. Viktoras Stankus, Co-Presidents, other officers and members of the Lithuanian American Community of Cleveland for their many years of tireless, personal efforts to restore freedom, democracy and a free market economy to their beloved homeland, for contributing to the quality of life in the State of Ohio and for preserving the traditions of the Lithuanian-American family and community. Special recognition is extended to Tom Brazaitis, keynote speaker during their observance.

NOW, THEREFORE, I, GEORGE V. VOINOVICH
Governor of the State of Ohio, do hereby extend designate
February 16, 1998 as
LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY

throughout the State of Ohio, and it is my privilege and honor in observance of this holiday to display proudly the flag of the Republic of Lithuania on the State Capitol grounds. I urge all multicultural communities to join Ohio's Lithuanian community in celebration with appropriate activities and observances.

On this 16th day of February, 1998;

George V. Voinovich
Governor

Ohio gubernatorius G. Voinovich – Dievo Motinos parapijos salėje.
V. Bacevičiaus nuotr.

Klyvlendo "Grandinėlės" – šokio sukuryje. V. Bacevičiaus nuotr.

Šv. Mišiose, skirtose Lietuvos nepriklausomybės 80-osioms metinėms (iš kairės): LR Garbės kons. I. Bublienė, LB apylinkės v-bos kopirm. A. Stungienė, Ohio valstijos gubernatorius G. Voinovich, jo žmona Janet, LB Tarybos prezidiumo narė D. Puškorienė, dr. R. Šilkaitis ir kt.

V. Bacevičiaus nuotr.

ŽODIS APIE ŽEMAITĮ KAZĮ KEDAITĮ

Mūsų Kazimieras (taip jį vadina mes, Maskvos žemaičiai ir lietuviai) visada kupinas energijos ir kitus jį užkrečias, kad tik judėtų, veiktum, neatitrūktum nuo savo šaknų, nuo gimtosios žemės – Lietuvos. Jis daro viską, kad jos vardas būtų gyvas mūsų lūpose ir širdyse, rašo apie kiekvieną, nors ir mažiausią mūsų žingsnį Tėvynės pusėn.

Mes tautiečiai, dėl vieno ar kitokių priežasčių atsidūrę už šimtų ir tūkstančių kilometrų nuo tėvų ir bočių žemės, esame tos gyvosios tautos medžio šakelės, kasmet sulapojančios ir pražystančios visų Tėvynės sūnų ir dukterų džiaugsmui...

Visada skubėdamas, visada užimtas kitų reikalais, mūsų Kaziukas, matyt, užsimiršo, kad jau peržengė tuos tris amžiaus ketvirčius, o dabar stipriai deda pėdą į ketvirtąjį. Kazimierai! Kad neužmirštum savo žemaitiškos kilmės, kai kurių gyvenimo posūkių gairių ir žingsnių, leisk man, senam pažįstamam ir taip pat žemaičiui, juos tau priminti.

Gimei tu šaltą žvaigždėtą 1923 metų sausio 3 naktį vidutiniokų valstiečių didelėje šešių vaikų šeimoje pirmagimiui, Juodainių kaime Laukuvos valsčiuje Tauragės apskrityje. Visą gyvenimą tave lydėjo žvaigždės. Jos tave lydėjo, kai mokydamasis Šilalės gimnazijos pirmosiose klasėse Lietuvos moksleivių rašinių konkurse laimėjai ne

vieną prizinę vietą, pralenkdamas net baigiamųjų klasių mokinius. O rašiniai Šiaulių kraštotyros draugijos periodiniame leidinyje "Gimtas kraštas" 1938-1941 metais apie gimtųjų vietų vietovardžius, piliakalnius, liaudies papročius, žemaičių užgavėnes ir virvių vijimą Tauragės apskrityje – tai indėlis į tautos istorijos tyrinėjimų lobyną.

Keista, kad 1994m. Vilniuje išleistame šilalėškių istoriniame – etnografiniame leidinyje "Šilalės kraštas" apie Kazį Kedaitį – nė žodžio, lyg jis nebūtų baigęs Šilalės gimnazijos, nerašęs Šiaulių kraštotyros žurnale "Gimtas kraštas" (vieninteliame to meto Lietuvoje) ir apie Šilalės rajono liaudies papročius.

Kai paklausėme Kazį, kodėl jo žemaičiai neprisimena, jis juokais atsakė: "Aš matote, jiems per senas". O rimtai pridėjo: "Aš buvau už tai, kad senuosius kaimo trobėjus reikia išsaugoti, o ne griauti. Juk tai tautinė mūsų krašto architektūra etnografija. Antra, aš ir nevarsčiau naujų rajono valdžių durų, prisistatydamas, kad esu toks ir toks..."

Ne vienam ištremtųjų šeimų nariui Kazys, kaip spaudos darbuotojas, padėjo įsidarbinti kitame Lietuvos krašte ir sulaukti laisvės ryto.

Kazys, kaip vyriausias šeimoje, pats dirbo redakcijoje, mokėsi Vilniaus universiteto filologijos fakultete, ati-

tempė į Vilnių jaunesnius – brolių Vincą ir seserį Onutę, padėjo jiems materialiai, kad jie baigtų mokslus. Brolis tapo fizikos ir matematikos mokslų daktaru. Sesuo neišlaikė mokslo įtampos ir mirė nuo infarkto.

Iš Vilniaus universiteto Kazys buvo pasiųstas į Maskvos Lomonosovo valstybinį universitetą tęsti studijas filologijos fakultete. Čia jam buvo pasiūlyta dirbti vertėju, vėliau redaktoriumi, referentu.

Kaip sakoma, "širdelė – ne avelė, šienelio nepaduosi". Susirado ir Kaziukas savo antrąją pusę ir šitaip įklimpo Maskvoje. Žmona – kalbininkė, profesorė, sūnus – inžinierius, gėlininkas, dukra – architektė.

Jeigu ne Karys su savo neramiu būdu, nedaug kas žinotų apie Maskvos lietuvių gyvenimą. Nežinotų apie tai ir mūsų tautiečiai kituose kraštuose. Jis aktyviai dalyvauja pasaulio lietuvių spaudoje. Kazys ir mums neduoda užsnūsti, kelia naujiems darbams ir apie tai kitiems papasakoja.

Mielas Kazy! Ilgiausių, kūrybingų ir sveikų metų tau linki Maskvos lietuvių kultūros bendrija. Su 75-uoju gimtadieniu! Linkime ir toliau tęsti šaunias tradicijas, V. Kudirkos žodžiais tarant, iš praeities semtis stiprybės.

*Robertas Virbickas
Maskvos lietuvių kultūros
bendrijos valdybos narys
(taip pat žemaitis)*

ŽUVUSIŲ UŽ LIETUVOS LAISVĘ ĮAMŽINIMAS ANYKŠČIUOSE

Mieli "Dirvos" skaitytojai! Esu gavęs laišką, kuriame prašoma talkininkauti gražiam tikslui. Štai kas jame rašoma:

Mielas Tautieti

Kęstuti Laskauskai,

Grazi Anykščių žemė šilų ir Šventosios upės vingių glėby išaugino ir padovanojo Lietuvai ir pasauliui daug iškilių ir taurių savo sūnų, garšinančių tėviškę ne tik literatūriniu žodžiu, bet ir begaline meile, atsidavimu bei narsa, ginant jos Laisvę ir Nepriklausomybę. Daug anykštėnų sudėjo savo gyvybes ant Lietuvos laisvės aukuro. Jų atminimo įamžinimas – šventa kiekvieno mūsų pareiga.

Pradžioje buvo tik mintis, jog reikėtų įamžinti už Lietuvos laisvę kritusių Tėvynės sūnų ir dukrų atmini-

mą Greit šiai minčiai buvo lemta sudygti ir augti – ji buvo pradėta įgyvendinti konkrečiais darbais. Paminklo statybos komitetas, kurį sudaro gera valia pasiūlyti nariai ir savo noru įsitraukę anykštėnai, parinko vietą ir vieną projektą iš pateiktųjų konkursui. Paminklas stovės Anykščių miesto centre, vyskupo ir poeto Antano Baranausko aikštėje.

Paminklas yra skiriamas žuvusiems už Lietuvos laisvę. Jį statyti nutarta iš lėšų, surinktų aukų būdu.

Mes prašysime visų mielių tautiečių, kurie turi galimybę, kad paaukotų bendram anykštėnų ir Lietuvos žmonių statiniui. Maloniai prašome Jūsų, gal Jūs sutiktumėt atidaryti banke sąskaitą paminklo Anykščiuose "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" sta-

tymo fondui su savo parašu, kad tautiečiai galėtų pervesti pinigus.

Nuoširdžiausiai būsime Jums dėkingi

Su pagarba,

Saulius Nefas

Anykščių rajono meras.

Paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę Anykščiuose statymo komiteto pirmininkas

*Kas gi galėtų atsisakyti padėti šiuo reikalu? Taigi sąskaita jau atidaryta CHE-
SAPEAKE BANK Baltimore.
Jau gautos pirmosios aukos. Dabar kviečiu ir "Dirvos" skaitytojus prisidėti savo įnašais. Prašyčiau čekius rašyti: "Paminklas aukoms ULL (už Lietuvos laisvę). Juos siųskite šiuo adresu:
K.Laskauskas, 1312 Birch Ave, Baltimore, MD 21227.*

KGB LIETUVOJE

Arvydas Anušauskas

(Tęsinys. Pradžia – 42 nr.)

Sklandžiai turėjo vykti tik paveikslų perdavimas, kurių 1987 m. balandį M. Žilinskas dar turėjo 100-120, vertinamų maždaug 3 mln. Vokietijos markių. Tais metais paveikslų pervežimas turėjo būti galutinai užbaigtas. Į tai įtrauktas ir Sovietų Sąjungos ambasadorius Rytų Vokietijoje Viačeslavas Kočemasovas. Apie baigiamą operaciją pranešta ir SSRS KGB pirmininkui V. Čebrikovui. Pastarasis ne tik pritarė meno vertybių "pervežimui į SSRS" ir nurodė, jog perdavimo faktas būtų kuo aktyviau reklamuojamas. Tai turėjo paskatinti kitus kolekcionierius ar dailininkus tokiems veiksams. Iki tol, KGB žiniomis, tiesiogiai dalyvaujant "Moscow News" ir "Tiesos" korespondentui Njujorke V.Kavaliauskui, į Lietuvą atvežti išeivijos dailininkų V. Jonyno, A. Galdiko, K. Žoromskio, V. Vizgirdo, A. Elskaus, K. Zapkaus, M. Stankūnienės paveikslai ir skulptūros, mokslinė ir istorinė literatūra, archyvai. Iš viso atgabenta vertybių už 800 tūkst. dolerių. Po to tikėtasi gauti L. Andriekaus, M. Šileikos, M. Gudelio, A. Kreivėno ir I. Valaičio meno kūrinius bei archyvus.

KGB viršūnė Maskvoje sutiko, kad M. Žilinskui būtų pasiūlyta apsigyventi Lietuvoje, nes jo "sprendimas būti palaidotam gimtojoje žemėje galėtų būti politiškai naudingas". Gaunama politinė nauda ir propagandinis efektas buvo tais varikliais, kurie varė girgždantį KGB vežimą. Maskvos KGB netgi sutiko finansuoti dviejų M. Žilinsko biustų sukūrimą, kad tik operacija nesužlugtų. Tai, kas normalioje demokratinėje visuomenėje būtų sukėlę didelį susidomėjimą (kolekcijos dovanojimo procedūra, galerijos statyba ir t.t.), sovietinėje sistemoje turėjo inspiruoti KGB. Interviu paruošimą, filmo kūrimą ir kelionę į Vakarų Berlyną – viską suplanavo šis sovietizmo ramstis.

"Paslaugusis" KGB

Per keletą metų Lietuvos SSR kultūros ministrui Dainiui Trinkūnui ir Dailės muziejaus direktoriui Romui Budriui aplankius M. Žilinską 53 kartus, 1988 m. spalio mėn. daugiau kaip 1500 meno kūrinių iš jo kolekcijos jau buvo Lietuvoje. Iš Maskvos atvykusio International Council of Museums (Tarptautinės muziejų tarybos) prie J. UNESCO viceprezidento G. Popovo vertinimu kolekcija,

kurioje buvo A. Van Deiko, P. Sezano, M. Šagalo, I. Repino, Ch. Riberio, B. Muriljo, G. Kurbe, A.P. Renuaro, V. Kandinskio paveikslai, buvo verta 12-16 mln. dolerių. Apie tai KGB pirmininkas V. Čebrikovas pranešė M. Gorbaciovui ir pastarasis taip pat gerai įvertino nuveiktą darbą. KGB siekis gauti "dividentų" iš šios akcijos vis labiau kilo į paviršių. Berlyne M. Žilinską sekęs mjr. P. Sinkevičius 1987 m. vėl atnaujino pažintį. KGB matais matuojant, tai buvo padaryta pačiu laiku: pradėjo aktyvėti kovotojai už Lietuvos nepriklausomybę. 1987 ir 1988 m. M. Žilinskui suteikus galimybę gydytis Druskininkuose ir Palangoje, suteikus Lietuvos SSR nusielpinčio kultūros darbuotojo vardą ir Sovietų Sąjungos pasiuntiniui Rytų Vokietijoje V. Kočemasovui pasiūlius jam suteikti "Tautų draugystės ordiną" (apdovanotas 1989 m. vasario 21 d.), tikėtasi ne tik galutinai perimti visą M. Žilinsko turtą, bet ir gauti iš jo atitinkamos intonacijos pareiškimų, kurie galėtų bent kiek įtakoti inteligentijos poziciją Lietuvoje bei lietuvių išeivijoje. KGB skyriaus Lietuvoje viršininkas E. Eismuntas 1989 m. kovo 10 d. kreipėsi į Lietuvos Komunistų partijos (LKP) CK su prašymu į Vakarų Berlyną komandiruoti žurnalistą Vilių Kavaliauską. Anot E. Eismunto, žurnalistą "būtų tikslinga įpareigoti:

– paruošti apie M. Žilinską eilę reportažų respublikos periodiniams leidiniams ir Lietuvos televizijai. Tuo tikslu įrašyti kai kuriuos pokalbius su juo į vaizdajuostę;

– ryšium su tuo, kad M. Žilinskas atvirai išsako savo kritišką požiūrį į t.v. neformalų veiklą Lietuvoje, gauti iš jo mums naudingus pasisakymus, smerkiančius ekstremizmą;

– rinkti medžiagą būsimai knygai apie M. Žilinską".

Žvelgiant iš laiko perspektyvos reikėtų įvertinti KGB ideologinių darbuotojų primityvumą. Propagandiniam efektui pasiekti pasiūlyta iš M. Žilinsko išgauti šiuos "pripažinimus":

– kad paprasta liaudis buržuazinėje santvarkoje gyveno blogiau negu sovietų valdžios metais;

– kad kūrybinės inteligentijos atstovai turėjo blogas materialines gyvenimo sąlygas.

(Tęsinys – kitame numeryje)

Mažoji Lietuva

"LIETUVIŲ TAUTOS ĮGALIOJIMAI MAN – ŠVENTI", – pasakė Prezidentas Valdas Adamkus

Algirdas Gustaitis

Tokia antraštė "Valstiečių laikraštis" (š. m., 5 nr.) išspausdino savo korespondento Bernardo Šaknio pasikalbėjimą su Valdu Adamkumi. Spaudos atstovui užklausus, ką Prezidentas galvoja apie Karaliaučiaus kraštą, gautas toks atsakymas:

"Karaliaučiaus srities klausimas išspręstas Helsinkio susitarimais, Lietuvos-Rusijos sienų sutartimis ir jį kelti iš naujo beprasmiška".

Helsinkio baigiamąjį aktą 1975 m. rugpjūčio 1 d. pasirašė šiame pasitarime dalyvavusios valstybės. Lietuva tada buvo Sovietų Sąjungos okupuota, todėl jos atstovai Helsinkio pasitarime nedalyvavo, negalėjo to dokumento pasirašyti ir nepasirašė. Baigiamajame akte skaitome: "Suvereninės valstybės lygybė ir gerbimas iš suvereniteto išplaukiančių teisių."

Prisiminkime Lietuvos respublikos teises, kurias pasirašė Sovietų Sąjunga sutartyje su Lietuvos Respublika 1920 m. liepos mėn. 12 d.:

"... prisistatė Kremliaus pasiuntinys, atnešęs mums voką su tokiu Lenino ranka rašytu pasveikinimu, kuris formulavo mūsų susitikimo pagrindą ir prasmę: tai buvo būsimos sutarties pirmasis

punktas, kurs dabar turėjo būti amžinas ir visa sprendžiantis. Mes nepakeitėme nė vieno jo kablelio ir nediskutavome per visas derybas. Priešingai, mes juo visuose straipsniuose rėmėmės ir visad juo vadovavomės. Jis taip skambėjo:

"Remdamiesi Rusijos federatyvinės socialistinės tarybinės respublikos paskelbtąja tautų teisę laisvai apsispręsti ligi joms visiškai atsiskiriant nuo valstybės, kurios sudėtyje jos yra, Rusija be jokių užkulisinių minčių (rankraštyje pasakyta: "bez vsiakich zadnich myslei") pripažįsta Lietuvos valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis pasekmėmis ir gera valia (po dobrei vole), taip pat visiems amžiams (na viečnyje vremena) atsisako visų Rusijos suvereniteto teisių į lietuvių tautą ir jos teritoriją". (Petras Klimas, *Iš mano atsiminimų*, psl. 255, Boston, 1979).

Helsinkio baigiamajame akte 10-tame skirsnyje skaitome: "Sąžiningas vykdymas tarptautinės teisės prievolių. ("Lietuvių enciklopedija", XXXVII t. 214 p., Boston, 1985). Kieno nors po to pasirašytos "sutartys" tarp Sovietų Sąjungos (ar Rusijos) ir Lietuvos Respublikos neturi reikšmės, jei prieštarauja minėtoms.

Tikiu, kad naujasis Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus šventai vykdys lietuvių tautos įgaliojimus.

Lietuvos Respubliką Sovietų Sąjunga okupavo 1940 birželio 15 d., sulaužydama tarptautines jos teises. Todėl galioti liko teisėtai, laisvai

pasirašytos sutartys. Okupuotą Lietuvą užsienyje atstovavo Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas, kuris baigiamajame seime 1991 metais paskelbė:

"Mažoji Lietuva yra lietuvių tautos ir jos gentainių žemė nuo seniausių amžių. Jokia kita tauta ar valstybė neturi pirmumo teisės į jos teritoriją. Baigiantis karui, sąjungininkai pavedė Sovietų Sąjungai laikinai administruoti Mažąją Lietuvą, įskaitant Karaliaučių (Kaliningrado sritį). Sovietų Sąjunga, piknaudžiaudama pasitikėjimu, ištėriojo arba išvarė to krašto gyventojus, sugriovė ūkį, kolonizavo svetimais žmonėmis ir pavertė ją didžiule ir grėsminga militarizmo baze. Todėl VLIKo baigiamųjų darbų seimas kreipiasi į didžiasias Vakarų valstybes, prašydamas, kad iš Mažosios Lietuvos būtų attrauktos visos karinės pajėgos ir kad ta šalis būtų sujungta su Lietuva.

Rytų ir Pietų Lietuvos sienos, einančios etnografinėmis lietuvių tautos žemėmis, yra nustatytos 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos Respublikos ir Sovietų Rusijos Taikos sutartimi. Seimas skatina lietuvius remti pastangas taikiu būdu atstatyti lietuvių tautos teises Rytų, Pietryčių ir Pietų Lietuvoje". (Algirdas Gustaitis, *Potsdamas ir Lietuva dega, Klaipėda, 1993*).

Iki šiol 1990 m. kovo 11 d. atkurtoji Lietuvos Respublika vergiškai pataikavo piktybiškiems Lietuvos kaimynams, vykdė įvairius lietuvių tautos priešų pageidavimus, tylėdami priėmė, pasirašė. Tikėtina, kad naujasis Lietuvos

Respublikos prezidentas paskirs naują Užsienio reikalų Valdas Adamkus stengsis lių ministerį ir kt.
panaikinti lietuvių tautai įkai- Iki pasimatymo Karaliaučiotus piktybinius popierius, čiuj!

Zenona Jurevičiūtė

MAŽOSIOS LIETUVOS LIEPYNAS

*Dar prieš amžius žilus,
Rodos, ošėte jūs,
Senos liepos, prabočių sodintos.
Širdžiai mūsų, lietuvių,
Visais amžiais jūs buvot
Tokios savos ir šventos.*

*Pagonybės laužai
Čia užgeso seniai.
Kurstė juos vaidilutės.
Šiandien vėlės tėvų
Čia dejuoja... Gėdu...
Šiaurūs vėjai čia pučia.*

*Liepos tiesia rankas –
Ilgesingas šakas:
Guodžias, skundžias praeiviui
Neramu be savų
Tarp žmonių svetimų...
Šlama, rauda jos gailiai.*

*Ir liepynai šitie
Lyg visų užmiršti:
Be bičių dūzgimo, be paukščio.
Jų atodūsiai gilūs
(Gal kas nors dar juos myli?)
Šauks lietuvi, vis šauks čia.*

*Kur senolių dvasia
Dar klajoja slapčia,
Senos liepos drevėj prisiglaudžia...
Nebėr šviežio medaus
Nė bityno gausaus...
Vien liepynas liūdnai tebegaudžia...*

VILTIS

*Ir vėl, ir vėl, ir vėl einu
Mažosios Lietuvos laukais.
Man saulė šypsos ta pati,
Kur švietė jums tada – kadais.*

*Ir žemė ta pati, kurion
Pėdas kadais įmynėt jūs.
Deja, prakeikta, pamesta –
Apleistus primena namus.*

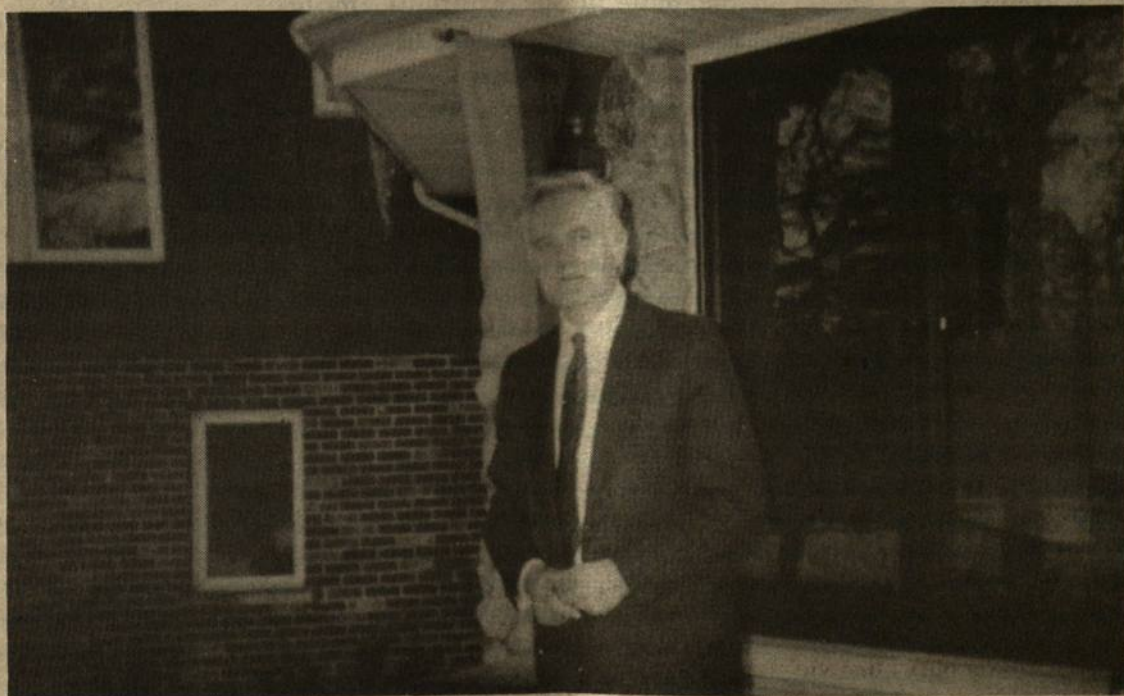
*Istorija ir aš su ja
Čia slenkame tuščiais laukais:
Sujungti bandom du krantus...
Gal protėviai supras, atleis.*

*Gal jie pateisins ir neteis,
Kai klupdami ir vėlei kilom,
Kai buvome ne tie ir ne su tais,
Kurie pradėjo mūsų laisvės Bylą.*

*Kad ir gyvenome ne taip,
Kovojom ne su tais, kas engė...
Pražysk, Viltie, sugrįžk kregžde
Ir lizdą krauk virš mūsų lango.*

*Ir vėl einu šitais laukais
Aš su istorija į koją.
Vėl su atodūsiais giliais,
Abi mes vardą Lietuvos kartojam.*

Šių eilėraščių autorė moko lietuvių kalbos vienoje iš Karaliaučiaus krašto mokyklų. Kaip skaitytojai gal būt jau pastebėjo, ne kartą spausdinome jos išpūdžius iš tos likimo apleistos žemės. Kokie jausmai apima, lankantis svetimųjų tebeniokojamame krašte, šį kartą ji išsakė eilėmis.

Naujasis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus prie savo namų Čikagos priemiestyje, prieš išvykdamas į Lietuvą.
J. Jasačio nuotr.

MOTERŲ PARTIJA

Vladas Vijeikis

Paskelbta, kad Lietuvoje veikianti Moterų partija keis savo pavadinimą. Tai – ne žemę drebinanti naujiena. Moterys keičia savo pavardę ištiekėdamos, kitos – bent po du-tris kartus. Nieko naujo. Lietuvos bolševikų partija pakeitė savo pavadinimą ir dabar vadinasi Demokratine darbo partija. Šitoks kaitaliojimas nežada nieko ypatingo. Girdisi balsų, kad ir vyrai bus priimami. Viso šito akivaizdoje atrodo, kad Moterų partija suskils į tris dalis.

1. Ištiekėjusių moterų partija
2. Netekėjusių moterų partija
3. Norinčių ištiekėti partija.

Nereikia gudrių politologų, kad būtų galima pasvarstyti, ką tos partijos veiks.

1. Ištiekėjusių moterų partija suvarys savo vyrus, nors anie ir priešinsis. Juk koks malonumas būti partijoje be balso. O be to, tai labai kenkia vyriškai garbei.

2. Netekėjusių partiją sudarys užkietėjusios senmergės arba tos, kurios prarado viltį ką nors pasigauti. Tai bus labai idėjiškai stipri partija. Savo tikslų, kokie jie bebūtų, sieks su fanatišku atkaklumu. Galima spėti, kad užgoš kitas dvi.

3. Norinčių ištiekėti partija bus pati švelniausia iš trijų. Ji dės dideles pastangas įtraukti vyrus. Ypatingas dėmesys bus atkreiptas į nevadusius. Neatstums ir vedusius, kuriems žmonos įgrįso.

Politikoje įprasta, kad partijos kartais sueina dėl bendrų reikalų ir beveik susitaria. Atrodo, kad trims moterų partijoms nėra vilties

bendrauti. Labai skirtingi siekiai.

Savo gerą pažįstamą paklausiau, į kurią partiją ji stotų. Net nepagalvojusi atšovė:

– Nė į vieną. Jeigu stoti į partiją, tai į naudingą. Stočiau į respublikonų partiją. Sako, kad tai – turtingųjų partija. O kur geriausia sukinėtis? Žinoma, kad tarp turtingų. O kam man tos moterys? Man reikia vyro. Ir ne bet kokio, o bent su keletu milijonų.

– Ar girdėjote, kad laimės negalima nupirkti?

– Žinoma, kad ne. Bet išsinuomuoti yra daug galimybių. Ir kam moterims tos partijos? Jos ir be partijų daug nuveikia ir net pakreipia istoriją. Ar skaitei "Iliadą"? Kas sukėlė Trojos karą? Moteris. O kas Anglijos karalių nuososto nusitraukė? Štai ir Amerikos prezidentas kiek bėdų dėl moterų turi. Taigi, gudri moteris kiekvieną vyrą gali aplink savo mažąjį pirštelį apsukti. Tad kam tos partijos?

BADAUJANTYS DAILININKAI

Mane labai pykina skelbimai televizijoje, kad bus parduodami paveikslai, kuriuos pagamino "starving artists" (badaujantys dailininkai). Neteko matyti skelbimų apie badaujančius advokatus, daktarus, bankininkus. Kodėl gi tie vargšai dailininkai badauja? Ogi todėl, kad už parduotus paveikslus pardavėjai pasiima liūto dalį. Begėdiškai apiplėšę, skelbia apie badaujančius. Atiduokite gerą, padorią dalį ir badavimas žymiai sumažės. Gal bus galima skelbti apie apiplyšusius dailininkus...

SKELBIMAS
Parduodamos
naujos
automatinės durys
vienos mašinos
garažul.
Kreiptis tel.
(216) 486-3912.

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojai

TULABA

Įvykis prie Jiezo

A. Norimas

apeiti Jiezo miestelį iš vakarų, užpuolant priešą dešinią sparną.

– Pone vade, o kiek Jieze yra priešų jėgų?

– Mano žiniomis ten yra mažiausiai trys kuopos su sunkiais kulkosvaidžiais, pone Četuchinai. O ką? Ar bijai pulti trigubai skaitlingesnę priešą?

Četuchinas nieko neatsakė, tik nuleido galvą. Vadas tęsė:

– Pagrindinės bolševikų jėgos, dvi kuopos, yra Liciškėnuose, o apie Aukštadvarį sutelkta likusioji jų pulko dalis. Paskutinėmis žiniomis Jiezo mieste yra dabar tik viena kuopa. Todėl mes juos pulsime dabar, netikėtai. Veiksime sutartinai. Patikrinkite savo laikrodžius.

Karininkai išsiėmė iš mundurų kišenių laikrodžius.

– Dabar yra šešios minutės po trečios valandos. Puolimo pradžia – šeštą valandą ryto. Antrasis būrys pradės. Tada pulti kitiems. Ar kas turi kokių klausimų ar neaiškumų?

Po minutės, niekam neprašnekus, kuopos vadas įsakė vykti prie savo dalinių ir pasiruošti puolimui, užimant pozicijas kuo arčiau Jiezo.

Vesdamas į poziciją savo būrį, karininkas Četuchinas kažką murmėjo. Su padėjėju Gatavecku visai nesikalbėjo. Pirmyn išsiųstieji žvalgai jau visai priartėjo prie Jiezo miestelio pakraščio. Virš medžių apšerkšnijusių viršūnių priešaušrio prietemoje matomi ir bažnyčios bokštai. Prisidengdamas aukštumėle Četuchinas liepė būriui sustoti ir išsidėstyti skyriais. Gataveckui liepė likti su kraštiniu skyriumi. Vadas nerimavo, trypė vienoje vietoje, davinėjo įsakymus, bet tuoj juos vėl keitė, žvilgčiojo į rankinį laikrodėlį.

Kiek toliau nuo vado, sniege klūpojo mėlynakis savanoris.

– Leiskit paklausti, tamsa vade!

Četuchinas atsisuko, tarsi pabudęs iš miego.

– Ką? Ko nori?

– Aš noriu žinoti, kokia pavardė mūsų suvestinės kuopos vado.

– Zaskevičius...

Vadas nenoromis metė žodį ir pasitraukė toliau, lyg vengdamas kalbėti su pavaldiniais. Lyg kažką svarstė ar kažkuo abejojo.

– Aš jį žinau. Zaskevičius yra nuo Rudaminos, irgi

dzūkas.

Tai ištare netoli Algio buvęs ir jo klausimą nugirdęs savanoris, jau kiek vyresnio amžiaus, tamsiais ūsais panašėje. Vadui iš toliau nereaguojant į kareivių pašnekesius ir vis kažką įtemptai svarstant, abudu savanoriai ėmė kalbėtis prislopintais balsais. Algis prislinko prie ūsuotojo savanorio, kuris anksčiau jam jau sakėsi esąs Tulaba.

– Sakyk, Juozai, kas yra mūsų būrio vadas? Jo pavardė rusiška ir kalba keista tar-me...

– Jisai rusas... Nežinau, gal vietinis kacapas... Matai, kad ir su barzda, it kokia lopeta...

– Ir man. Bet, matai, jis vadas! Sako, Petrapily karo mokslynįčią pabaigęs. O tu, Algi, iš kur esi?

– Iš Druskininkų. Mudu su tėvu įstojom savanoriais.

– Su tėvu? Ar jis ne per senas?

– Ogi, jis jau senyvas, ale štyvas! Rodos, šešiasdešimt penkeri. Kai mudu nuvažia-vom į Alytų, tai štabe ten jis sutiko seną pažįstamą nuo Merkinės, tokį Julijų Čapliką. Mano tėvas su Juliaus tėvu buvo geri draugai jaunystėje. O dabar tas Julius Čaplikas pulke štabo karininkas. Tai jis ir priėmė tėvą dirbti pulko raštinėje.

– O kaip tave čia paskyrė? Juk galėjo sykiu su tėvu...

– Man sakė, jog viename dalinyje artimi giminės negali tarnauti. Mane pasiuntė į Kauną, pas pulko vadą Grigaliūną-Glovackį, o tasai paskyrė mane į sudėtinę Zaskevičiaus kuopą, nes aš pats prašiau, kad mane paskirtų į frontą...

Tulaba lyg norėjo pasiteirauti, kodėl Algis prašėsi į frontą, bet prie skyriaus atbėgo būrininkas Gataveckas, tik ką kalbėjęsis su būrio vadu.

– Reikės visiems per likusį laiką budėti. Juozas Tulaba, tu budėsi pirmas, o Algis perims iš tavęs po valandos. Iki atakos liko dvi valandos.

Gataveckas nuėjo vėl pas vadą Četuchiną, kuris jam buvo pamojęs ateiti. Tulaba patogiai įsitaisė čia pat, ant sniego kupsto, veidu į Jiezo miestelį, kad matytų bolševikų pozicijas, juoduojančias sniego plotuose.

– Dabar dar nepilnai ketvirta valanda, o taip šviesu!

– Tai nuo sniego, Algi.

(Tęsinys – kitame numeryje)

Neringa Inc. su Nek. Pr. Marijos Seserimis
organizuoja ir praveda stovyklas
Neringos stovyklavietėje Vermonte

1998m. NERINGOS STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA

Birželio 21-27 dd. - Jaun. uoliams 17-20 metų

Birželio 28-liepos 11 dd. - Vaikams 6-10 metų

Liepos 12-26 dd. - Vaikams 10-16 metų

Liepos 26-rugpjūčio 1 dd. - Šeimoms su jaunais vaikais

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS

Rugpjūčio 2-15 dd. - Vaikams 7-16 metų

Rugpjūčio 19-23 dd. - Šeimoms su jaunais vaikais

INFORMACIJA - REGISTRACIJA

kreiptis pas Daną Grajauskaitę:

66 Salisbury Rd #2, Watertown MA 02172

tel: 617-923-4583 e-mail: neringai@yahoo.com

SPORTO ŽINIOS

RAKETBOLO
PIRMENYBĖS

1998 m. Šiaurės Amerikos lietuvių raketbolo (Racquetball) pirmenybės įvyks kovo 28 d., šeštadienį, Gene Weiss Racquettime, 25080 Lakeland Blvd., Euclid, OH. Tel. 216-731-0404. Euclid yra šiaurės rytų Cleveland priemiestis. Pirmenybės vykdo Cleveland LSK "Žaibas".

Programa: vyrų (neriboto amžiaus) vienetas ir dvejetas, moterų (neriboto amžiaus) vienetas, vyrų senjorų (50 m. ir vyresnių) vienetas. Galutinė programa bus nustatyta, pasibaigus registracijai. Esant reikalui, bus sudarytos papildomos klasės, atsižvelgiant į amžių bei patyrimą.

Klasifikacija – pagal žaidėjo amžių varžybų dieną.

Varžybų pradžia – 10:00 AM. Registracija – nuo 9:30 AM.

Dalyvių registracija – iki 1998 m. kovo 21 d. imtinai, pas turnyro vadovą Algį Penkaską, šiuo adresu:

Algis Penkaskas, 31817 Glenhurst Rd., Willowick, OH 44095. Tel. 216-944-4556; faksas 216-481-6064.

Papildomai galite kreiptis į Algirdą Bielskų tel. 216-486-0889 arba Algį Naševičių 216-845-8848.

ŠALFASS CENTRO
VALDYBA

STALO TENISO
PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos lietuvių stalo teniso pirmenybės įvyks kovo 28 d., šeštadienį, Cleveland Table Tennis Association, 3615 Euclid Ave. (Euclid Ave. ir East 36-th St. kampas), Cleveland, Ohio. Tel. 216-391-2882. Varžybas rengia ŠALFAS sąjungos stalo teniso komitetas, kuriam pirmininkauja Pranas Gvildys.

Programa: vyrų (neriboto amžiaus) vienetas, moterų (neriboto amžiaus) vienetas, senjorų (50 m. ir vyresnių) vienetas, vyrų dvejetas, mišrus dvejetas ir komandinės varžybos. Komandą sudaro 2 vyrai ir 1 moteris. Dvejetuose ir komandinėse varžybose – amžius neribotas.

Varžybų pradžia – 10:00 val. ryto. Atvykimas ir registracija – nuo 9:00 v.r. **Galutinė programa** bus nustatyta po dalyvių registracijos. Jei susirinktų pakankamai žaidėjų, programa gali būti išplėsta, sudarant jaunių bei vyresnių veteranų klases.

Klasifikacija – pagal žaidėjo amžių varžybų dieną.

Dalyvių išankstinė registracija – iki kovo 21 d. imti-

nai, pas turnyro vadovą Praną Gvildį, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309-3026, USA Tel. 718-356-7871; faksas 718-356-0974. Papildomai galima kreiptis į Algirdą Bielskų tel. 216-486-0889 arba Bronę Saladžiuviene – 773-863-8861.

Visus lietuvių kilmės žaidėjus kviečiame dalyvauti. Dalyvių skaičius neapribotas. Išsamesnes žinias gauna ŠALFASS sporto klubai ir 1997 metų pirmenybių dalyviai. Klubams nepriklausančius žaidėjus prašome kreiptis į Praną Gvildį.

ŠALFASS STALO TENISO
KOMITETAS
ŠALFASS CENTRO
VALDYBA

APIE TAUTINĘ
OLIMPIADĄ
IR PASAULIO
LIETUVIŲ ŽAIDYNES

VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynių direktoratas patvirtino, kad užsienio krepšinio komandoms **neprivaloma** dalyvauti išankstinėse pogrupių varžybose, kurios vyks birželio 24-26 d.d. keturiuose rajonuose. Užsienio komandos rungtyniaus tik finalinėse varžybose, birželio 28-30 dienomis, Kaune.

ŠALFASS-gai prašant, Lietuvių tautinės olimpiados direktoratas sutiko, kad visi užsienio sportininkai – lengvaatlečiai ir plaukikai, įvykdę kvalifikacines normas, galės be apribojimų dalyvauti šioje olimpiadoje.

Tautinės olimpiados ir VI PLS žaidynių pradinė registracija baigėsi vasario 16 d. ŠALFAS sąjunga persiūs registracijos duomenis į Lietuvą vasario 28 d. Kas dar neatliko ar neužbaigė šios registracijos, dar galite tai atlikti iki vasario 28-osios. Pakartotinai primename, kad JAV-jų sportininkus registruoja Algirdas Bielskus. Jo adresas: 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. USA. Tel. 216-486-0889; faksas: 216-481-6064. Kana diečius registruoja Rimas Kuliavas, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4; tel. 416-766-2996; faksas 416-766-5537; E-mail: kuliavas@compuserve.com

JAUNUČIŲ KREPŠINIO
PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks 1998 m. gegužės 9 ir 10 d.d., Detroit, Mich. Vykdo – Detroito lietuvių sporto klubas "Kovas".

Varžybos numatomos šiose klasėse: jaunių B (1982 m. gimimo ir jaunesnių),

jaunučių C (1984 m. ir jaun.), jaunučių D (1986 m. ir jaun.), jaunučių E (1988 m. ir jaun.). Gal būt rungtyniaus ir "molekulių" klasė F – (1990 m. ir jaun.).

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių sporto klubams ar kitokiems sporto junginiams, atlikusiems metinę 1998 m. ŠALFASS-gos narių registraciją. Jaunesnių klasių žaidėjams leidžiama žaisti ir vyresnėse klasėse. Mergaitėms leidžiama žaisti berniukų komandose ir atstovauti mergaičių komandas. Tose klasėse, kur atsirastų mažiau kaip 3 mergaičių komandos, vyks mergaičių varžybos.

Išankstinė registracija turi būti atlikta iki 1998 m. kovo 15 d. pas rengėjus šiuo adresu: Algis Rugienius, 3620 Burning Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511. Tel. ir faksas: 248-642-7049. Papildomai galima kreiptis į Vytą Polteraitį, tel. 313-420-3137 ir Kastytį Giedraitį, tel. 248-478-8456. Pasibaigus šiai registracijai bus paskelbta galutinė programa, galutinės registracijos data ir kitos žinios.

Šios varžybos yra dalis 48-jų metų Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynių, šiais metais vykdomų įvairioms sporto šakoms skirtingu laiku ir skirtingose vietovėse.

ŠALFASS-gos
CENTRO VALDYBA

DAR APIE
KREPŠINĮ

Šiaurės Amerikos lietuvių vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1979 m. gimusių ir jaunesnių) krepšinio pirmenybės įvyks 1998 m. gegužės 22-24 d.d., Toronto, Ont. Jas vykdo Toronto LSK "Vytis".

Vyrų A klasę sudaro iškilės komandos, kurias atrenka ŠALFASS-gos krepšinio komitetas. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir A klasės komandos turinčių klubų antrosios ir kitos komandos. Vyrų A klasėje gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos. Kitose klasėse komandų skaičius neribojamas.

Jaunių A klasės žaidėjams leidžiama kartu žaisti ir vyrų A ar B klasėje, o mergaitėms A - moterų klasėje, jei sąlygos leidžia. Klubams, dalyvaujantiems su daugiau negu viena komanda toje pačioje klasėje, yra neleidžiama kaitalioti žaidėjų iš vienos komandos į kitą per visą žaidynių laiką.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių sporto klubams ar kitokiems junginiams, atlikusiems metinę

1998 m. ŠALFASS-gos narių registraciją.

Apytikslis tvarkaraštis: penktadienį, gegužės 22 d., numatomos tik vyrų A ir B varžybos, pradedant apie 5:00 val. p.p. Moterų ir jaunių bei mergaičių A varžybos vyks tik šeštadienį ir sekmadienį. Pradinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 1998 m. kovo 15 d. imtinai, pas Toronto LSK "Vytis" pirmininką Andrių Klimą, šiuo adresu: Andrius Klimas, 21 Lamont Ave., Wes-

ton, Ont. M9N 2J9, Canada. Tel. 416-245-7210; faksas 416-394-6902. Besidominčius šiomis varžybomis prašome kreiptis į A. Klimą. Taip pat galite kreiptis į Edį Stravinską, tel. 416-767-9306 arba Arūną Duliūną – 905-624-8637.

Šios varžybos skiriamos Toronto LSK "Vytis" 50-mečio jubiliejui.

ŠALFASS KREPŠIMO
KOMITETAS
ŠALFASS CENTRO
VALDYBA

1998 m. SPORTO VARŽYBŲ
TVARKARAŠTIS

(Pabaiga. Pradžia – 6 nr.)

• 1998 m. Š.A. lietuvių raketbolo pirmenybės vykdo Cleveland LSK "Žaibas" kovo 28 d., Cleveland, OH. Informacija: Algis Penkaskas, 31817 Glenhurst Rd., Willowick, OH 44095; tel. 216-944-4556; faksas: 216-481-6064.

• 1998 m. Š.A. lietuvių stalo teniso pirmenybės įvyks kovo 28 d., Cleveland, Ohio. Rengia – ŠALFAS sąjungos stalo teniso komitetas. Informuoja Pranas Gvildys, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309-3026. tel. 718-356-7871; faksas 718-356-0974.

• Cleveland LSK "Žaibo" 6-sis kvietinis mišrių komandų tinklinio turnyras numatomas balandžio pabaigoje arba gegužės pradžioje, Clevelande, Ohio. Tiksliai data dar nenustatyta. Tai yra etninio pobūdžio turnyras, iš kurio bus skaičiuojamos ir lietuvių

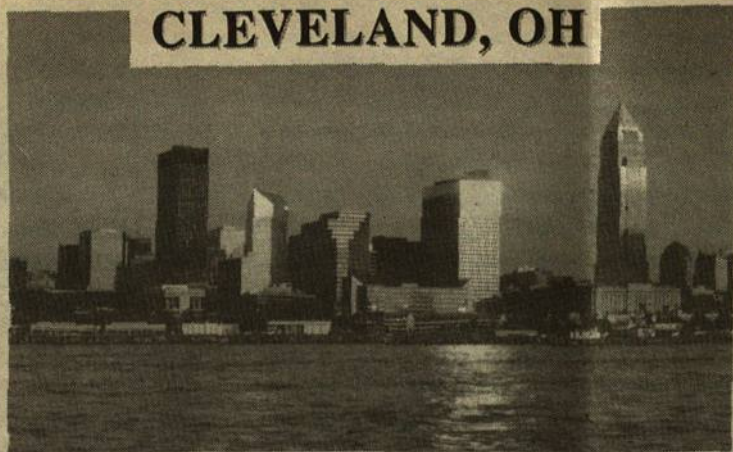
pirmenybės. Pradinės žinias teikia Algirdas Bielskus 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889; fax 216-481-6064.

• 1998 m. Š.A. lietuvių šachmatų pirmenybės įvyks gegužės 2 ir 3 d.d., Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL. Vykdo ŠALFASS-gos šachmatų komitetas. Informacija: Antanas Vilutis, 1143 Southview Dr., Schererville, IN 46375-1533. Tel. 219-322-4533.

• 1998 m. Š.A. lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks gegužės 9 ir 10 d., Detroit, Mich. Vykdo – Detroito LSK "Kovas". Varžybos vyks berniukams ir mergaitėms šiose klasėse: B (1982-83 m. gimimo), C (1984-85 m.), D (1986-87 m.), E (1988-89 m.) ir "molekulių" (1990 m. gim. ir jaunesnių). Informacija: Algis Rugienius, 3620 Burning (Nukelta į 12 psl.)

Adrija Taraškaitė buvo jauniausia pernai metais vykusio Šiaurės Amerikos lietuvių lengvosios atletikos pirmenybių dalyvė. Tada jai buvo tik 5 metukai. Sėkmės šiemet!

RENGINIŲ KALENDORIUS

• VASARIO 28 d. – "Žaibo" diena-98" – Metinis LSK "Žaibo" renginys Lietuvių namuose.

• KOVO 1 d. 4 v. p.p. – Lietuvių Karių Veteranų sąjungos "Ramovė" Klyvlendo skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks Lietuvių namų žemutinėje salėje.

• KOVO 28 ir 29 d. – Šiaurės Amerikos lietuvių senjorų (vyresnių kaip 35 m.) krepšinio turnyras Dievo Motinos parapijos salėje ir Boromeo seminarijoje.

• BALANDŽIO 4-5 d. – Šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.

• BALANDŽIO 5 d. – Kaziuko mugė. Rengia Klyvlendo (Cleveland, OH) skautija.

• BALANDŽIO 19 d. – Šv. Jurgio parapijos Atvelykio stalias – parapijos salėje.

• GEGUŽĖS 10 d. 11:30 v. ryto – Motinos Dienos priešpiečiai – parapijos salėje. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba.

• GEGUŽĖS 25 d. 8:30 v. ryto – Memorial Day: apeigos, šv. Mišios, pusryčiai.

Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

• GEGUŽĖS 30-31 d. – Atėitininkų šeimos šventė Dievo Motinos parapijos patalpose. Šeštadienį – Bostono vyrų seksteto koncertas, sekmadienį – šv. Mišios ir akademija.

• BIRŽELIO 14 d. Pabaltiečių tragiškojo birželio minėjimas – šv. Jurgio parapijoje.

• LIEPOS 19 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje.

• SPALIO 10 d. – Baltiečių draugystės vakaras. Rengia Klyvlendo (Cleveland, OH) baltiečių komitetas.

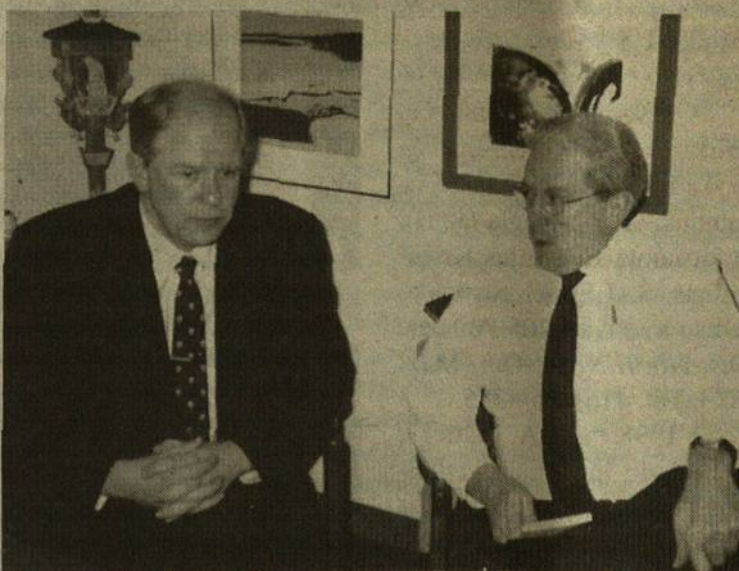
• SPALIO 17 d., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje koncertuos Lietuvos partizanų ansamblis "Girios aidai".

• LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

MŪSŲ SVEČIAI

"The Plain Dealer" reporteris Thomas J. Quinn kalbasi su Lietuvos Užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu. Apie ministro viešnagę J. Quinn išsamiai aprašė savo straipsniuose miesto laikraštyje. V. Stankaus nuotr.

Ohio valstijos gubernatoriaus atstovas August Pust su LB apylinkės valdybos kopirimininke A. Stungiene (kairėje) ir LB Tarybos prezidiumo nare D. Puškorienė

V. Bacevičiaus nuotr.

"The Palin Dealer" Vašingtono biuro veėjas Tom Brazaitis (dešinėje) Vasario 16-osios iškilmėse sutiko senus pažįstamus – Viliją Klimienę ir jos tėvelį J. Nasvytį

V. Bacevičiaus nuotr.

"GIJA"
KVIEČIA
ŽIURĖTI
LIETUVIŠKUS
FILMUS
Kovo 1 d. –
"Velnio nuotaka"

Kovo 1 d. 6 val. vak. Lietuvių namų "Gintaro" svetainėje "Gija" rengia lietuviško muzikinio filmo "Velnio nuotaka" peržiūrą. Filmas sukurtas Kazio Borutos apysakos "Baltaragio malūnas" motyvais. Režisierius – A. Žebriūnas. Scenarijaus autoriai – A. Žebriūnas ir S. Geda. Muzika – V. Ganelino. Vaidina: V. Mainelytė, R. Varnaitė, R. Adomaitis ir kt. Įėjimas – laisvas. R. Bistrickas

PRATĘSDAMI PRENUMERATĄ IR KITOMIS PROGOMIS "DIRVAI" AUKOJO:

A. Varnelis, Dowagiac, MI	30
R. Mikatavage, Hampstd, MD	30
J. Paukštys, Oak Lawn, IL	25
S. Sviderskas, St. Pete, FL	25
A. Stukas, Jackson, NJ	25
E. Dudėnas, Palm Beach, FL	15
B. Girniuvienė, Allen P., MI	15
J. Radas, Livonia, MI	15
J. Rimkūnas, New Buffalo, MI	15
B. Dirmantas, Chicago, IL	15
R. Gužulaitis, Indianapolis, IN	10
J. Latvys, Wheaton, IL	10
A. Stankūnas, Santa Mon., CA	10
V. Jakonis, Canada	10
B. Bacevičius, Warren, MI	10
S. Milašius, Cleveland, OH	7
V. Garmus, Waterway M., FL	5
P. Gobis, Dearborn Hts., MI	5
A. Zebrauskas, Eastlake, OH	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame
Labai prašome pranešti,
jeigu jūsų pavardė nepaminėta
arba pastebėjote kokius nors
netikslumus.*

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis.

Rita Staškutė-Zvirblienė

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

1998 m. SPORTO VARŽYBŲ TVARKARAŠTIS

(Atkelta iš 10psl.)

Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511. Tel. ir faksas: 248-642-7049.

• 1998 m. Š.A. lietuvių stendinio (Trap) sportinio šaudymo pirmenybės įvyks gegužės 9 d., šeštadienį, Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje. Vykdo ŠALFAS sąjungos sportinio šaudymo komitetas. Informacija: Kazys Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2, Canada. Tel. 905-332-6006; faksas 905-332-7696.

• 1998 m. Š.A. vyrų, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1979 m. gimimo ir jaunesnių) krepšinio pirmenybės įvyks gegužės 22-24 d.d., Toronto, Ont. Vykdo – Toronto LSK "Vytiš" (savo 50-mečio proga. Informacija: Andrius Klimas, 21 Lamont Ave., Weston, Ont. M9N 2J9, Canada. Tel. 416-245-7210.

• Tradicinės kviestinės Cleveland LSK "Žaibo" lengvosios atletikos varžybos, vykdomos USATF Lake Erie Assoc. 1998 m. pirmenybių rėmuose. Jos vyks birželio mėnesį Cleveland, Ohio. Tikslī data ir vieta dar nežinoma. Kreiptis į Algirdą Bielskų, tel. 216-486-0889.

• II-ji Lietuvos Tautinė olimpiada ir VI-sios Pasaulio Lietuvių sporto žaidynės įvyks birželio 23-30 dienomis Lietuvoje. Informacija: amerikiečiams – pas Algirdą Bielskų, kanadiečiams – pas Rimą Kuliavą.

• Toronto LSK "Jungties" 13-sis 3-Pitch softbolo turnyras įvyks rugpjūčio 29-30 d.d., Wasaga Beach, Ont. Šis turnyras kartu laikomas ir ŠALFAS-gos pirmenybėmis. Informacija: Rimas Kuliavas

• 1998 m. Š.A. lietuvių golfo pirmenybės vykdo Toronto Lietuvių Golfo klubas, rugsėjo 5 ir 6 d., Kanadoje. Informacija: Darius Vaičiūnas, 54 Hillview Cresc., PR # 1, Midhurst, Ont. L0L 1X0, Canada. Tel. 705-722-1127; faksas 705-445-0791.

• 1998 m. Š.A. baltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks rugsėjo 5 ir 6 d.d., Columbus, Ohio. Rengia latviai. Informuoja Eugenijus Kriščiūnas, ŠALFAS-gos lauko teniso vadovas, 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3. Tel. 416-225-4385.

• 1998 m. Š.A. baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės numatomos rugsėjo 12 ir 13 d.d., Kanadoje, Ontario. Tikslī data ir vieta dar nenustatyta. Kreiptis į Ireną Wilkinson, 2783 Kinnerton Cres., Mississauga, Ont. L5K 2B3, Canada. Tel. 905-822-0302.

• 1998 m. Š.A. baltiečių sportinio šaudymo pirmenybės numatomos rugsėjo mėnesį Kanadoje, trijomis skirtingomis datomis. Rengia latviai. Programoje: stendinio (Trap), smulkaus kalibro šautuvų ir pistoletų varžybos. Smulkaus kalibro šautuvų ir pistoletų lietuvių pirmenybės bus skaičiuojamos iš baltiečių. Tikslī datos ir vietos dar nenustatytos. Informacija: Kazys Deksnys, ŠALFAS-gos šaudymo sporto vadovas, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2. Tel. 905-332-6006; faksas 905-332-7696.

• 1998 m. Š.A. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės numatomos spalio ar lapkričio mėnesį, galbūt Kanadoje, tačiau data ir vieta dar nežinoma. Pradines žinias teikia Algirdas Bielskus.

• ŠALFAS-gos vyrų ir moterų tinklinio, lauko teniso, ledo ritulio, kovinių šautuvų šaudymo pirmenybių datos ir vietos dar nenumatytos. Taipogi yra bandoma suruošti baltiečių krepšinio ir tinklinio turnyrus.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFAS-gos Centro valdybos gen. sekretorių Algirdą Bielskų 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. USA. Tel. 216-486-0889; faksas 216-481-6064 arba 216-943-4485.

ŠALFAS-gos CENTRO VALDYBA

Ona Mikulskienė, su šiluma prisimenanti Klyvlende praleistas nuostabias lietuviškojo meno dienas, Vasario 16-os proga siunčia geriausius linkėjimus buvusiems čiurlioniečiams

M.Ežerskienė (dešinėje) ir E.Nainienė su gubernatoriumi G.Voinovich. V. Bacevičiaus nuotr.

JUOKO STRELĖS

K. Balauginas

Iš rašytojų bloknų

Kaip tapti populiariu?

Žinomas poetas sako savo pradedančiam kolegai:

– Jūsų lyrika yra labai abstrakti ir perkrauta aukštomis idealizmo metaforomis bei atgyvenusia morale. Todėl ji yra nesuprantama masėms ir nuobodi šių laikų skaitytojui. Šitai eiliuodamas, kolega niekad neišsikiš ir pirmaujančių poetų gretas.

– Ką gi aš turiu daryti? – nusimena nežymusis kolega.

– Rašyk taip, kad visuomenė suprastų. Eik su gyvenimu ir būsi populiarus.

– Tamsta siūlai man patikauti minioms? – užsidega anas. – Kaip su mano sąžine?

– Sąžinė? Tai nevykęs poetinis įvaizdis! Geriau nešok neornamentuotą kūrybą į turgvietę. Ir matysi, kaip lengvai parduosi už laurus!

– O aš maniau, kad tik talentas atneša laurus, – nustemba nežymus poetas.

Apdovanotas poetas

– Sveikinu, susitikęs gatvėje kolegą, sako Rumšys. – Juk šių metų premiją atiteko tau! Kaip tai atsitiko? Kai skaičiau tavo eilių rinkinį, sugaišau daug laiko, kol "iššifravau", ką tu ten nori pasakyti. Negana, kad rašai tik mažosiomis raidėmis, bet net skyrybos ženklų nenaudoji...

– Ak, Juozai, juk tu pats žinai, kad man gimnazijoje nesisekė su sintakse ir įvairiais ženklais. Tai nutariau rašyti taip, kaip jaučiu. O ženklus tegu susideda patys skaitytojai!

TAUPA

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%
Del smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE
Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac